

- Talum je zelo pomemben tudi za državo** str. 4
- Ne morem verjeti, da k nam ni bilo lastnikov** str. 5
- Delu čast in oblast** str. 6
- Brezhiben izdelek, ki vzbuja zaupanje** str. 9
- Prisluhnimo predlogom sodelavcev** str. 11
- Milan Firbas – intervju** str. 18–20
- Se vidimo jeseni – reportaža** str. 24–26
- Industrijska fotografija Stojana Kerblerja** str. 27

**Delavkam
in delavcem
želimo
prijetne
prvomajske
praznike**

Iz vsebine

- 4** Talum je zelo pomemben tudi za državo
- 5** Ne morem verjeti, da k nam ni bilo lastnikov
Največ aluminija se uporabi v prometu
- 6** Delu čast in oblast
- 7–8** Poslovanje v letu 2011
- 9** Brezhiben izdelek, ki vzbuja zaupanje
- 10** Preveč podatkov, premalo informacij
- 11** Prislunimo predlogom sodelavcev
- 12** Kratek pogovor z Dejanom Levaničem
- 13** Vsi smo odgovorni za okolje
- 14** Bodimo drugačni, drzni, iznajdljivi, vedoželjni, pozitivni,
samozavestni, sodelujoči
- 16** Zaposleni v Skupini Talum
- 17** Psiha na delovnem mestu
- 18–20** Milan Firbas – intervju
- 21** Po poklicu sem varnostnik
- 22** Fotografije meseca
- 23** Kakšne barve ste, ko vam slečejo kožo?
- 24–26** Se vidimo jeseni – reportaža
- 27** Industrijska fotografija Stojana Kerblerja
- 28–29** Cvetlični dan odprtih vrat – fotoreportaža
- 30** Nove Novice
- 31** Križanka

Naslovnica: Razstava fotografij Stojana Kerblerja

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo,
telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

Je 1. maj še praznik dela(vcev)?

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

Mogoče bi bilo bolje, če bi se vprašali, ali so delavci sploh še delavci. Tisti delavci, ki so ponosno čakali na 1. maj in se ga veselili, ker jim je bila prav na ta praznik dana neka veljava, ker so na ta dan poročali o delavskih shodih po radiu in televiziji. Od povsod so na ta dan veli zvoki koračnic. In na vidiku ni bilo ukrepov, ki bi grozili z zniževanjem plač ali z odhodom na cesto. Ko delavcem ni bilo na vsakem koraku tlačeno njihovo dostojanstvo in kljub težkim časom niso poznali praga revščine. Ja, predvsem dostojanstva je bilo več. Danes pa se kar nekako uveljavlja razmišljanje, da so današnji delavci nekakšni moderni sužnji.

V kapitalističnih razmerah, ki vladajo danes, se kaj slabega za delavca lahko zelo hitro zgodi. Kaj hitro lahko ostanejo brez regresa, brez plačanih prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, brez službe in s tem brez pravih možnosti za preživetje. In seveda brez dostojanstva. In prav to zadnje najbolj boli. Marsikje je to postala že kar nekakšna folklor. In tisti, ki so za to odgovorni, se niti krivi ne počutijo, kaj šele, da bi se trudili spremeniti tako stanje. Mnogokrat je vse skupaj povezano s krajami in skrbjo za svoje žepe. Prav tako je žalostno tudi dejstvo, da država ne stori nič, da se take stvari ne bi dogajale. Ne spomnim se nobenega primera, da bi kdo zaradi nespoštovanja delavčevih pravic in neizpolnjevanja obveznosti do njih odgovarjal pred sodiščem, kaj šele samemu sebi.

Kje je v teh razmerah Talum? Še imamo službe. Še imamo plače. Še imamo regres. Še imamo dostojanstvo, čeprav vsi nismo vedno zadovoljni. Toda zdi se, da se bomo morali vedno močneje boriti za ohranitev teh vrednot. Boriti tako z lastnikom, torej z državo, kot sami s seboj. Dobro bi bilo, da bi živeli drug z drugim v čim bolj prijaznih odnosih. Ne po tisti, za Slovence že skoraj značilni »šlekapac« navadi. Brez nevoščljivosti in brez privoščljivosti. Če se bomo spoštovali, če se bomo imeli radi med seboj, nam bo lažje tudi takrat, ko bo hudo.

1. maj je – vsaj zame in verjamem, da tudi za mnoge od vas – še vedno praznik dela. Ne bi smeli dovoliti, da nam vzamejo drugi prosti dan tega praznika. Pa ne zato, ker imamo po mnenju nekaterih preveč prostih dni, ampak zato, ker bi s tem razvrednotili praznik dela. In če si v naši državi kdo zasluži tak praznik, so to prav gotovo delavci.

Letos so prvomajski prazniki skupaj s 27. aprilom in vikendi dobro razporejeni. Marsikdo jih bo do dobra izkoristil. In prav je tako. Vsi jih izkoristimo. Za počitek, za rekreacijo, za izlete, za dokončanje kakih zaostalih del. Predvsem pa bodimo ponosni na to, da smo delavci. Kajti od našega dela bo živel naš Talum in od našega dela bo živela naša Slovenija. Vse drugo je lari fari. Ali pa bi vsaj moralo biti. ■

Zbudi me za 1. maj

(MI2)

*zbudi me za praznik
kot si me zbujała takrat
ko prvi maj je vel
v zelenju regratovih trat*

*bosa sva ležala
gola pozabila na mraz
al se še spomniš lučk
ujetih v kito tvojih las
u-u-u
preden vzel naju je čas*

*saj te ne obsojam
seveda si ravnala prav
si pač odšla za njim
ki ti bo lahko nekaj dal*

*čudovita žena
v zavetju krasnega moža
ki lahko kupi čas
ki zna, ki zmore, ki ima
u-u-u
in ne opazi, da te ni doma*

*zbudi me za prvi maj!
zbudi me ko stal bo mlaj!*

*veš jaz pa ostajam
v brezskrbju svojega sveta
vpet med gostilno, dom
in hladna jutra delavska*

*brez velikih ciljev
brez lažnih upov in želja
sanjam pretekle dni
in čakam jutro praznika
u-u-u
ki ga še vedno ljubim za oba*

*zbudi me za prvi maj!
zbudi me ko stal bo mlaj!*

Talum je zelo pomemben tudi za državo

Tokrat smo predsednika Uprave Marka Drobniča povprašali po aktivnostih, ki jih Uprava izvaja za zagotavljanje oskrbe z električno energijo za naslednje srednjeročno obdobje. Čeprav je predsednik že večkrat poudaril, da nas s problematiko oskrbe z električno energijo ne želi obremenjevati predvsem zato, da bi energijo usmerjali v uresničevanje prestrukturiranja z inovativnostjo kot osnovno strateško smernico, pa je prav, da nas seznanimo s trenutnim stanjem in aktivnostmi na tem področju.

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Predsednik Uprave Marko Drobnič

Že kar nekaj časa govorimo o problemu elektrike. Kaj se dogaja, kakšen je problem?

Oskrba Taluma z električno energijo je bila za nas vedno določena težava, ker nikdar za daljše obdobje nismo vedeli, pod kakšnimi pogoji jo bomo kupovali. Danes je ta problem še toliko večji, ker Talum poleg cene za krizo, ki je v zadnjem času prizadela celotno industrijo, plačuje tudi najvišjo ceno za električno energijo med vsemi proizvajalci aluminija v Evropi. Po podatkih Evropskega aluminijanskega združenja je enkrat višja od povprečne cene električne energije odjemalcev v aluminijanski panogi v Evropi, kar je nepremostljiva težava za konkurenčnost Taluma že danes, kaj šele v prihodnosti. Konec leta 2011 preprosto nismo hoteli podpisati pogodb, ki so predvidevale izjemno visoke cene električne energije za leto 2012, saj bi bile posledica tega velike finančne težave. Kljub temu je skupščina družbe Talum, ki je potekala

23. decembra 2011, vodstvu podjetja naložila podpis pogodb za električno energijo, saj bi v nasprotnem primeru lahko Talumu grozil izklop iz omrežja. Cena električne energije se žal ni spremenila in ostaja še naprej previsoka. Takšnih stroškov električne energije naša proizvodnja ne prenese. Smo pa ob podpisu pogodb s proizvajalci električne energije od Elesu dobili poročilo, ki bo unovčeno, če električne energije letos ne bomo mogli plačati. V prvih treh mesecih nismo imeli še nobenih neporavnanih zapadlih obveznosti, trenutno pa imamo z zagotavljanjem likvidnosti že velike težave prav zaradi zaplakanja plačil dobaviteljem električne energije.

Kakšne so v zvezi s tem poteze in aktivnosti vodstva?

Že lani in tudi leta pred tem, posebej pa v zadnjih treh mesecih, smo se zelo trudili, da bi čim več odločevalcev ter strokovno in splošno javnost seznanili z našimi

dosežki v panogi in s problematiko na področju oskrbe z električno energijo. Poslovanje v takih razmerah, pri čemer mislim le na ceno električne energije, ni več mogoče. Vsi v Talumu dobro vemo, da ni poti nazaj, ko se proizvodnja enkrat ustavi. Zato smo pripravili vse potrebne osnove, da se bodo lahko tisti, ki odločajo, ustrezno odločili. Komuniciramo z lastniki, politiki, tudi z drugimi odločevalci, da bi rešitve, ki smo jih pripravili, tudi uresničili. Argumenti so na naši strani, o tem ni dvoma. To dokazuje tudi študija »Eksogeni pogoji poslovanja in dolgoročna vzdržnost poslovnih dosežkov TALUM« – avtorja sta V. Bole in R. Volčjak iz EIPF, Ekonomski inštitut, d. o. o. –, ki jasno kaže drugo pozitivno posebnost: da spada Talum po tehnično-tehnološki uspešnosti ter po stroškovni in ekološki učinkovitosti v sam vrh evropskih proizvajalcev aluminija. Ob tem moram iskreno povedati, da verjamem v prihodnost Taluma in s tem tudi vseh nas.

Kaj lahko pričakujemo v prihodnjih dneh, tednih, mesecih?

Mi se bomo pogovarjali z vsemi, ki lahko o tem odločajo, od politike pa pričakujemo dejanja v zelo kratkem času. Talum je pomemben gospodarski motor, kar v teh časih nujno potrebujemo. Je pomemben zaposlovalec, kar je bistvenega pomena. Ima ljudi, ki znajo in zmorejo. Vse to znanje, izkušnje in v zadnjem letu zapisane strateške usmeritve, naravnane v razvoj, so naš ključni argument. Od nove vlade torej pričakujemo, da bo v okviru panožnih

strategij prednostno obravnavala naš položaj, prepoznala prednosti, ki jih ima družba na različnih področjih delovanja tako za državo kot za regijo, ter sprejela ukrepe, ki bodo omogočili nadaljnje prestrukturiranje družbe z razvojnimi in inovativnimi procesi ter programi.

Vemo, da je Talum pomemben zaradi delovnih mest, ampak ali je pomemben tudi za državo? Se lahko zgodi, da nas pustijo na cedilu?

Seveda je Talum pomemben tudi za državo. Zelo pomemben. Na Talum je vezanega približno 4 odstotke delovno aktivnega prebivalstva Upravne enote Ptuj. To pomeni, da Talum zaposluje več kot 1000 delavcev, približno 3300 prebivalcev podravske regije pa je odvisnih od dohodkov iz Taluma. Talum prispeva na letni ravni okoli 1,5 milijona razpoložljivih sredstev občine Kidričevo, v državni proračun pa je samo leta 2011 neposredno z davki in dajatvami prispeval 9,5 milijona evrov. Talum na slovenskem trgu prodaja za 37 milijonov evrov izdelkov, predvsem v avtomobilski industriji, ki ustvari 10 odstotkov slovenskega BDP in 21 odstotkov slovenskega izvoza, obenem pa je identificirana kot ena ključnih prioritet v izhodni strategiji Slovenije. Slovenska avtomobilska industrija namreč vključuje več kot 85 podjetij in več kot 600 kooperantov, zaposluje pa več kot 147.000 visoko usposobljenih in strokovnih kadrov. Talum je pomemben dolgoročni partner tudi z vidika dobaviteljev, saj je samo lani posloval z 800 dobavi-

telji, vrednost nabave pa je znašala več kot 290 milijonov evrov. V tem trenutku je za državo in gospodarsko rast še najbolj pomembna naša izvozna naravnost. Smo namreč pomemben izvoznik (14. največji v Sloveniji) in prinašamo pozitivne učinke slovenskemu gospodarstvu. Teh kazalcev je še veliko, zato bi bilo skrajno neodgovorno

do naših zaposlenih, do rezultatov v panogi, načrtovane rasti in razvoja, če ti pozitivni učinki ne bi bili prepoznani. To ne bi bilo nikomur v interesu.

Ali obstajajo rešitve? Kakšne so?

Predlog rešitev za odpravo težav smo pripravili. Nismo takšni, da bi sedeli križem rok in pričako-

vali, da nam rešitve poiščejo drugi. Toda te rešitve lahko realizira samo država kot lastnica. Poudariti moram, da rešitve niso pripravljene tako, da bi terjale kakršno koli neposredno državno finančno pomoč, kar je glede na finančno stanje tako ali tako nemogoče pričakovati. Potrebujemo pa optimizacijo pogojev za poslovanje za nas kot porabnika

in naše dobavitelje električne energije, kar bi privedlo do povečevanja pozitivnih učinkov za državo. Ne gre torej samo za znižanje cene električne energije, ampak tudi za ureditev lastniške strukture Taluma, ki nam bo omogočala dolgoročni obstoj, s tem pa tudi možnost uresničevanja strategije in ohranitve delovnih mest. □

Ne morem verjeti, da k nam ni bilo lastnikov

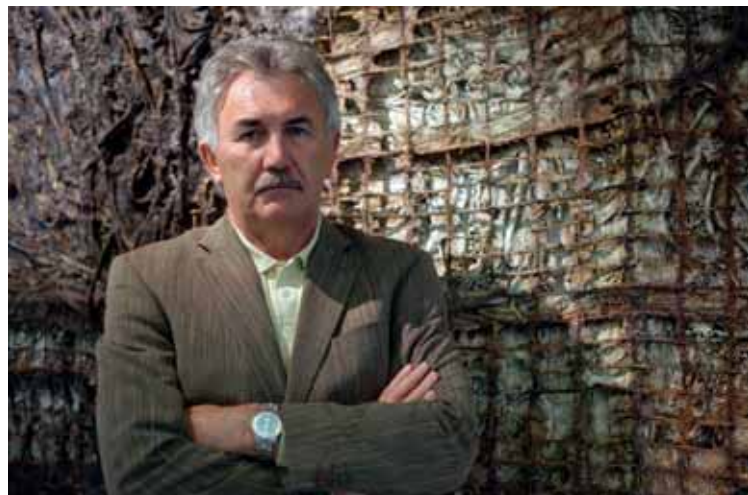
MAG. FRANC VISENJAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

V tej številki našega glasila ne bom mogel mimo aktivnosti, ki jih v tem času izvajamo preko novonastalih ministrstev in njihovih ljudi, ki so zadolženi za to, da bi država ustvarjala možnosti za čim boljše preživetje njenega ljudstva. Naše trenutno poslanstvo, ko se udeležujemo sestankov, je, da izhajamo iz tega, da je večinska lastnica država. Ta lastnica ima pri nas premoženje, ki je vredno več kot sto milijonov. Mi kot uprava in vodilni Taluma upravljamo to premoženje z namenom, da bi dosegali ekonomske rezultate. Zato mislimo, da je prav, da bi skupaj z lastnico dosegli kompromise, ki bi omogočili dolgoročno rast in razvoj tega podjetja.

Prejšnji teden je Grega Repovž v Mladini zapisal, kako je Angela Merkel reagirala, ko je pred tremi leti nemški koncern Opel zašel v težave. Odpuščanje, zapiranje,

razprodaja, konec. Slabe poslovne odločitve, komu mar, 8000 ljudi takoj na cesto. Toda kanclerka je Američanom rekla ne. Njena vlada se je sistematično lotila reševanja tega zasebnega podjetja. Noben neoliberalca kanclerki ni očitil, da to ni delo vlade. V veliki Nemčiji so hoteli z vsemi instrumenti rešiti 8000 delovnih mest.

Novica iz sobotnega Dela pa napoveduje, da bo prvi vladni obisk namenjen Podravju. Zelo sem bil razočaran, ko sem v članku videl, da med podjetji, ki jih bodo obiskali, ni našega podjetja. Skoraj ne morem verjeti, da je pot lastnike vodila mimo nas. Kljub temu upam, da bo prišlo do sprememb. Kajti le skupaj z vlado in posrednimi lastniki bomo našli pot, da bo strokovno spoznanje omogočilo izkoristiti priložnosti, ki jo imamo zaposleni in lastniki. □

Mag. Franc Visenjajk, član Uprave Taluma

Največ aluminija se uporabi v prometu

Evropska aluminijaska industrija leta 2010

DR. ZLATKO ČUŠ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Pravkar je Evropsko aluminijasko združenje objavilo uradne podatke o aluminijaski industriji v letu 2010.

Največ, kar 37 odstotkov aluminija se uporabi v prometu, 27 odstotkov v gradbeništvu, 17 odstotkov v pakiranju in embalaži, 14 odstotkov v strojogradnji in 7 odstotkov v druge namene.

V Evropi je bilo leta 2010 v aluminijaskem sektorju zaposlenih 255.000 delavcev. V šestih rudnikih so nakopali 3,2 milijona ton boksita, v 12 tovarnah glinice proizvedli 6,5 milijona ton glinice, v

34 elektrolizah smo pridobili 4,4 milijona ton primarnega aluminija ter v 160 obratih reciklirali še 4,3 milijona ton aluminija. V 55 valjarnah so proizvedli 4,5 milijona ton valjanih izdelkov iz aluminija, v 300 stiskalniških obratih 3,2 milijona ton profilov ter v 2400 livarnah 3,4 milijona ulitkov.

Ali je torej aluminij pomemben element zaposlovanja in nadaljnje industrijske uporabe tudi v Evropi, naj si vsak odgovori sam. Objavljene številke nazorno povedo dovolj. □

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave Taluma

Delu čast in oblast

IGOR JEZA

predsednik SKEI, Konference
sindikalnih podružnic Kidričevo
FOTO: SRDAN MOHORIC

Tovariši in tovarišice!

Za naš praznik (1. maj, praznik dela) vas ne bom zmerjal z gospodi in gospemi. Ta dva izraza hlinjene spoštljivosti vnašata hlad med govorca in ogovorjenega. Tiste, na katere se nanašata, osamita: vsak je sam svoj gospod. Nihče pa ni sam svoj tovariš. Tovariši smo drug za drugega. Skupaj. Solidarno. Izvirno je 1. maj praznik industrij-

Združenih narodih. To niso pravice samo neke države, to niso pravice samo nekega dela naše zgodovine, to so pravice celotnega sveta in to so večne pravice. Prav je, da se zato spomnimo obdobja, ko so te pravice nastale, in obdobja, ko so demonstracije, stavke, pogajanja z delodajalci in druge oblike delovanja delavskega gibanja omogočile, da so človekove pravice postale popolne.

da pozablja, toda ob prazniku, kakršen je današnji, v času, ko gledamo skozi daljšo perspektivo, tega nikakor ne smemo pozabiti. Prvi maj je bil kot praznik pri nas uzakonjen leta 1948, v nekaterih državah že prej, v nekaterih državah pa še vedno ni. Tako kot sindikati smo tudi vsi posamezniki vpeti v družbena dogajanja. Danes živimo v časih globalizacije in v časih, ko postajajo pomembne in se zdijo od-

skih delavcev v spomin na njihove tovariše, ki so padli pod streli kapitalistične države, ko so se solidarno potegovali za boljše delovne razmere, višje mezde in krajši delovni čas. To je praznik dela, kolikor se delo bojuje proti kapitalu. Prvi maj je praznik delavcev, ne kapitalistov. Zapiranje tovarn, selitev kapitala v države s cenejšo delovno silo, plačevanje dolgov špekulantov, ki so nas spravili v krizo, iz denarja davkoplačevalcev (namesto da bi jih razlastili) so razredni boj kapitala proti delu. V krizi 1. maj ne more biti praznik vseh. Ni čudno, da se predstavniki države in servis javnosti počutijo nelagodno. Zelo upravičeno se jim lahko zdi, da to ni njihov praznik.

V obdobju, ko je nastal ta praznik, so bili postavljeni temelji sodobne organizacije dela in s tem tudi sodobne človeške družbe. Vzpostavljeni so bili minimalni standardi človekovih pravic, med katere spadajo tudi osemurni delovnik, pravica do počitka in druge delavske pravice, ki so bile kasneje zapisane v Splošno deklaracijo človekovih pravic pri

Delo je temeljna vrednota

Danes je delo široko sprejeto kot temeljna vrednota in je kot tako sprejeto povsod po svetu. Delo ni blago in delo mora imeti svoje dostojanstvo. To se v časih seve-

ločilne druge vrednote. Vendar pa moramo vedeti, da civilnodružbena organiziranost ostaja kritičnega pomena zato, da se lahko v novih razmerah znajdemo, da so v novih razmerah sadovi dela ustrezno cenjeni in da

bi bili sadovi globalizacije porazdeljeni bolj enakomerno. Globalizacija je prinesla velik napredek človeštvu, vendar hkrati vseh sadov napredka ni razdelila pravično. Za pravičnost delitve sadov dela se moramo še pošteno potruditi. Velik del sveta živi v nevzdržnih razmerah, brez dobrega upanja v prihodnost. To seveda vsi vemo, vendar to ni dovolj. Spoznanje o tem zahteva, da se aktivno vključujemo v odpravljanje krivic tako doma kot po svetu, da posamično in kot organizirane skupine delujemo za odpravljanje težav in krivic, značilnih za današnji svet.

Delo in dostojanstvo

Ob današnjem prazniku dela moramo vedeti tudi, da delo in dostojanstvo, ki ga delo prinaša, ne bosta imela polne izpolnitve, če ne bomo skrbeli za take cilje, kot so razumevanje modernih oblik revščine, takih oblik, ki človeka izključujejo iz družbe, če ne bomo razumeli in pravočasno delovali za boljšo medgeneracijsko solidarnost, za odpravljanje vseh oblik nasilja in pritiskov na delovnem mestu in v družbi. Vsega tega se moramo spominjati ob delavskem prazniku, ob mednarodnem dnevu dela.

Prispevek dela in delavcev k ekonomski stabilnosti in ekonomski uspešnosti je velik, vendar ne vselej ustrezno priznan. Delež plač v družbenem bogastvu ni vselej ustrezen in delež dobičkov, kapitala, nagrad menedžerjev, odpravnin in podobnih razdelitev je včasih prevelik. Vsa ta vprašanja je treba postaviti na dnevni red. O vseh teh vprašanjih se je treba pogovarjati in praznik dela je dober trenutek, da še enkrat opozorimo, da je za vse to treba najti rešitve.

Na koncu vam v imenu SKEI, Konference sindikalnih podružnic Kidričevo želim prijetno praznovanje praznika dela. ▣

Napoved

Dragi otroci zaposlenih skupine Talum

Petek, 25. maja bo spet naš dan. Ponovno bomo organizirali že naše tradicionalno srečanje na temo zdravje, gibanje, veselje, rekreacija.

Kaj vam pripravljamo za letos, naj ostane skrivnost. Verjemite, zgodba že nastaja. Zanimivo bo!

Poskrbeli bomo, da vam bo popoldan s starši in v naši družbi ostal v lepem spominu. ▣

LETNO POROČILO

Poslovanje v letu 2011

Leto 2011 je bilo prvo leto poslovanja v spremenjeni organizacijski obliki, leto, ko smo ponovno zagnali vse elektrolizne celice, ter leto, ki bo zaznamovano z nedoseganjem konkurenčnih pogojev pri oskrbi z električno energijo kot najpomembnejšo surovino za proizvodnjo primarnega aluminija.

DRAGICA LESKOVAR

Obseg proizvodnje elektroliznega aluminija je lani dosegel 91 odstotkov polne proizvodne zmogljivosti, saj smo v obdobju od januarja do septembra postopoma zagnali vse elektrolizne celice. Proizvedli smo **75.301 ton elektroliznega aluminija**, kar je za 1 odstotek več, kot smo planirali, in hkrati za 87 odstotkov več kot v istem obdobju leta 2010. V obdobju od januarja do septem-

bra smo namreč zagnali 82 obnovljenih elektroliznih celic in od takrat dalje obratuje elektroliza s polno proizvodno zmogljivostjo. Sicer pa je kljub številnim izklopom elektroliza v letu 2011 obratovala stabilno.

Uspelo nam je zagotoviti, da je oskrba s surovinami v glavnem potekala nemoteno in skladno s potrebami proizvodnje skupine Talum.

Ustvarili smo **115.622 ton blagovne proizvodnje proizvodov iz aluminija**, kar je za 4 odstotke manj od načrtovanega in za 11 odstotkov več od ustvarjenega fizičnega obsega blagovne proizvodnje v letu 2010.

Leta 2011 je znašala blagovna proizvodnja drogov 57.567 ton, livarskih zlitin v obliki palic in hlebčkov smo proizvedli 33.013 ton, rondelic 20.716 ton, izparil-

nikov samo 624 ton, ulitkov 1.458 ton in širokega traku 2.243 ton. Povprečna borzna cena aluminija, dosežena na Londonski borzi kovin, je lani znašala 2.395,39 dolarja na tono oziroma 1.719,96 evra na tono. V dolarjih je bila za 4 odstotke višja od v Talumu načrtovane, v evrih pa za 3 odstotke manjša.

Leta 2011 smo prodali skupaj **113.414 ton** vseh proizvodov iz aluminija, kar je v primerjavi s planiranim obsegom za leto 2011 **5 odstotkov manj**, v primerjavi s prodajo, ustvarjeno leta 2010, pa **za 12 odstotkov več**. Od skupne prodaje smo na domačem trgu prodali 19.143 ton oziroma 17 odstotkov, v države Evropske unije 82.100 ton oziroma 72 odstotkov in v druge države 12.172 ton ali 11 odstotkov.

Skupina Talum je lansko leto ustvarila 261.362.661 evrov čistih prihodkov iz prodaje, ki so za 6 odstotkov večji od planiranih za leto 2011 in za 35 odstotkov večji od ustvarjenih v letu 2010.

Iz podatkov v skupinskem izkazu poslovnega izida za leto 2011 ugotavljamo, da je skupina Talum poslovno leto 2011 zaključila z negativnim rezultatom iz poslovanja v absolutni vrednosti -9.712.506 evrov ter z **negativnim čistim poslovnim izidom** v absolutni vrednosti **-7.334.776 evrov**. Po stanju na dan 31. decembra 2011 je bilo v skupini Talum zaposlenih **1.024 sodelavcev**, kar je 5 odstotkov manj, kot smo planirali za konec leta 2011.

Skupina Talum ima sprejeto Politiko za kakovost, ravnanje z okoljem ter varnost in zdravje pri delu skupaj z zastavljenimi cilji, v skladu s katero tudi posluje. Dolgoročni cilji na področju ravnanja z okoljem so bili za leto 2011 sprejeti za naslednja specifična področja: emisije v zrak, emisije v vodo, ravnanje z odpadki in nevarnimi snovmi.

V skupini Talum se je lani **pripletilo 26 nezgod pri delu in 5 nezgod na poti na delo**. Zaradi nezgod pri delu je bilo izgubljenih 625 delovnih dni, zaradi nezgod na poti na delo oziroma iz dela pa 137. Skupaj je bilo zaradi nezgod pri delu ter nezgod na poti na delo in iz dela leta 2011 izgubljenih 762 delovnih dni. □

Ključni podatki za leto 2011

število zaposlenih na dan 31. 12. 2011	1024
skupni prihodki za leto 2011	272.141.345 EUR
skupni odhodki za leto 2011	279.588.218 EUR
poslovni izid pred obdavčitvijo	-7.446.873 EUR
čisti poslovni izid	-7.334.776 EUR

Ustvarjena blagovna proizvodnja aluminija

Proizvod	EM	Ustvarjeno		Plan
		2011	2010	2011
Redna proizvodnja				
drogovi	t	53.867	42.785	48,9
palice	t	5.418	0	10,9
hlebčki	t	27.594	24.473	25,2
rondelice	t	20.445	20.456	18,5
izparilniki, ulitki	t	2.082	2.124	2.903
Skupaj redna proizvodnja	t	109.407	89.839	106.403
Storitve predelave				
drogovi	t	3,7	13.934	11.525
široki trak	t	2.243	0	0
rondelice	t	272	0	2
skupaj storitve predelave	t	6.215	13.934	13.525
blagovna proizvodnja skupaj	t	115.622	103.773	119.928

Struktura fizičnega obsega ustvarjene prodaje, v %

Proizvod	Ustvarjeno		Plan
	2011	2010	2011
drogovi	50,4	39,6	40,8
livarske zlitine	27,7	24,5	30,1
rondelice	18,2	20,1	15,4
izparilniki, ulitki	1,8	2,1	2,4
široki trak	1,8	0	0
Skupaj	100	86	89

Izračun bruto dodane vrednosti, v EUR

Zap. št.	Elementi	Ustvarjeno		Indeksi
		2011	2010	1:2
		1	2	3
1	čisti prihodki od prodaje	261.362.661	193.267.794	135
2	sprememba zalog proizv. in nedok. proiz.	237.725	5.204.114	5
3	usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	154.487	4.170.006	4
4	drugi poslovni prihodki (s prev.posl.prih.)	1.845.476	20.501.883	9
5	stroški blaga, materiala in storitev	239.279.833	178.282.392	134
6	drugi poslovni odhodki	214.118	881.982	24
7	število zaposlenih iz ur	1.004	1.041	96
8	dodana vrednost (1 + 2 + 3 + 4 - 5 - 6)	24.106.398	43.979.423	55
9	dodana vrednost na delavca (8 : 7)	24.01	42.247	57

Brezhiben izdelek, ki vzbuja zaupanje

Projekt BMW

Zaradi težav, ki jih ima podjetje BMW z dosedanjim dobaviteljem, smo skoraj čez noč dobili priložnost sodelovati kot možen dobavitelj ohišja nihajnih vilic na motociklu z delovno oznako K46.

HELGA LENART, DAVOR PEČNIK

FOTO: DARKO FERLINC

BMW s tem motociklom podira prodajne rekorde v segmentu superšportnih motociklov, tradicionalno japonsko konkurenco Honda, Yamaha, Suzuki, Kawasaki pa je s tem modelom dobesedno ugnal v kozji rog. Uspešno sodelujejo tudi na dirkah svetovnega prvenstva Superbike. Letos na njihovih dirkalnikih jezdita Italijan Marco Melandri ter Britanec Leon Haslam in dosejata odlične uvrstitve. Naslednja dirka bo 6. maja na italijanskem dirkališču Monza, prenos bomo lahko spremljali na Eurosportu in mogoče bo naša vpletenost v BMW-jev projekt k ogledu pritegnila tudi kakšnega talumovca ...

Motor premore 193 KM pri 999 cm³ delovne prostornine, z relativno skromnimi predelavami pa BMW ponuja komponente, ki omogočajo, da ta stroj razvije prek 200 KM. Vse to ob skromni teži motocikla – 183 kg! Hitrost motocikla je elektronsko omejena na 300 km/h, po deblokadi pa omogoča hitrosti prek 320 km/h.

Zahteve so podobne tistim za vilice, ki jih proizvajamo za KTM, torej brezhiben videz in zelo zahtevni kriteriji glede mehanskih in metalografskih lastnosti. Vilice se vgrajujejo v BMW-jev motocikel S 1000 RR, Bavarci pa si s tem motociklom lastijo tudi naslov proizvajalca najzmogljivejšega serijskega motornega kolesa na svetu.

Iz informacij o motornem kolesu, v katero so vilice vgrajene, je razvidno, da gre pri celotni zadevi za izredne tehnološke izzive.

Podatki o motociklu jasno govorijo o tem, kakšen izziv pomenijo sestavni deli takšnega stroja. Nizka teža superšportnih motorjev je danes pogoj za ustrezno vozno dinamiko in nenazadnje spada med najučinkovitejše marketinške adute. Zadeva pride kar hitro v navskrižje z zakonitostmi ulitkov, saj ti za optimizacijo izdelka nemalokrat potrebujejo

razne odebelitve, napajalna rebra itd., ki pa se jih konstruktorji in oblikovalci v velikem loku izogibajo, saj pomenijo dodatne grame v skupni masi končnega izdelka. Za ilustracijo, kako pomembna vlogo igra teža, lahko povem, da tehta nanos barve, v katero sta odeta šasija motorja in pogonski agregat, 500 g. Za marsikoga je to nepomembno, BMW pa vlaga veliko sredstev in napora v rešitve, kako ukiniti barvo oz. zagotoviti še lažjo alternativo za korozivno obstojnost in estetski videz ob primerljivih stroških.

Glede na silo, vozne in dinamične obremenitve, ki jih mora prenašati skromnih 5 kg aluminija v nihalki, je jasno, da predimenzioniranja in s tem dodatne rezerve pri varnosti praktično ni. Izdelek mora biti brezhiben, pogled na ulitek pa dobi tako povsem novo dimenzijo – zaupanje v proizvod. Pri hitrosti 300 km/h preprosto ni

prostora za kakršne koli napake. Predstavljajte si: drvite po cesti, oblečeni v 2 mm debelo usnjeno obleko, okoli vas zrak, pod vami asfalt, ki vam, če gre kaj narobe, grozi z brušenjem do kosti ... V takšni situaciji so popolnoma nepredstavljive misli v slogu: »Bodo zdržala kolesa, bodo počile vilice?« Brezskrben občutek zahteva od motorista popolno zaupanje v svoj stroj, v znamko BMW ter nenazadnje tudi v Talum.

Izredne zahteve so povzročile, da se postopek izdelave teh vilic bistveno razlikuje od postopka izdelave drugih ulitkov, saj je veliko kompleksnejši, in to od priprave taline do zelo specifičnega litja. Prenos vilic za BMW je bil zato zahteven projekt, saj je bilo treba izvesti veliko prilagoditev na livnem stroju in kokili ter na jedrovniku in stroju za izdelavo jeder. Začetek projekta so zaz-

Helga Lenart s predstavnikom bavarskega giganta BMW

Prototip vilic za BMW-jev motocikel

namovali zelo kratki roki za začetek litja in izdelave jeder, saj je od prispetja orodij v Talum in začetka litja minilo le teden dni. Prvi preizkusi so bili uspešno opravljeni. Pri litju vilic ni bil opravljen samo prenostehnologije iz podjetja Eralmetall, temveč

smo preizkušali tudi pripravo taline in brizganje kokile za izboljšanje kakovosti vilic – na primer površina vilic ter razpoke, ki se na njih pojavljajo na določenih mestih.

Projekt trenutno miruje zaradi dobave nove matrice kokile, saj

jo je bilo treba predelati, kljub temu pa smo si pridobili dobre izkušnje, predvsem pa zadovoljstvo in naklonjenost kupca, ki so ju izrazili odgovorni uslužbenici BMW. V zahvalnem pismu so se zahvalili vsem, ki smo sodelovali pri projektu. Slednje lahko

nedvomno veliko pomaga pri odpiranju novih vrat v bavarskem gigantu. Zagotovo se bodo v prihodnosti pojavile nove priložnosti, od nas pa je odvisno, ali jih bomo znali dobro izkoristiti in tako potrditi naš slogan: »Skupaj zmoremo skoraj vse!«▣

INFORMATIKA

Preveč podatkov, premalo informacij

Popolna informacija je v praksi bolj ali manj nedosegljiva, zato nam informacij običajno vedno manjka in jih nikoli ne more biti preveč. Tisto, česar je pogosto preveč, so podatki.

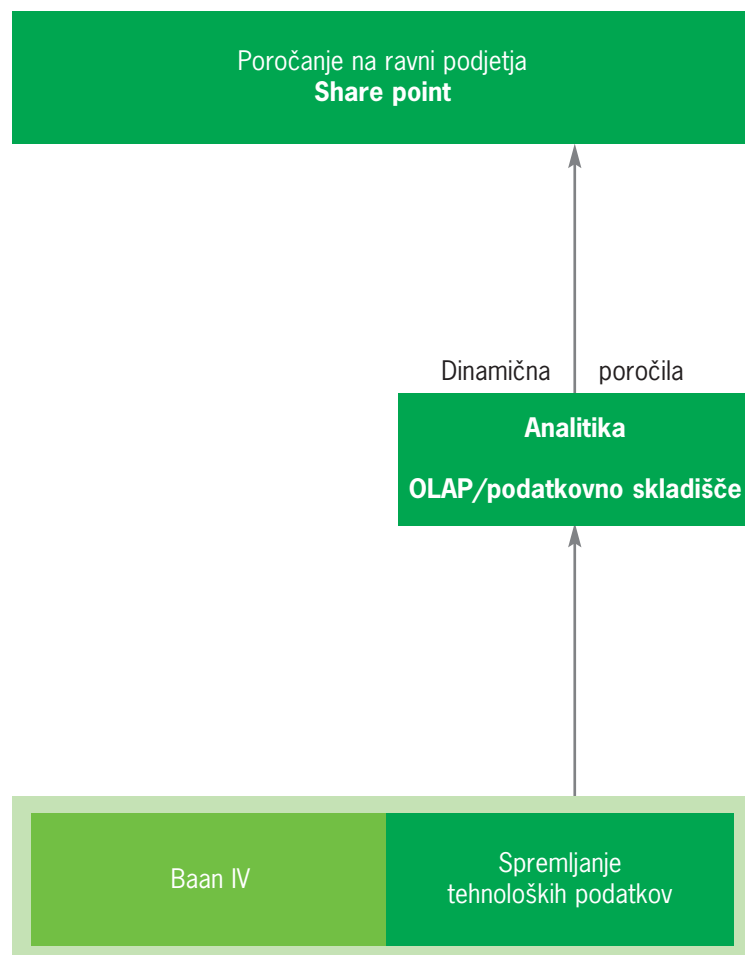
MILICA PIŠEK

To lahko trdimo tudi za Talum. Od uvedbe ERP IS Baan imamo namreč na voljo velike količine podatkov, iz katerih pa moramo znati izluščiti prave informacije. V ta namen smo v Informatiki že v preteklem letu začeli graditi podatkovno skladišče (OLAP), ki ga bomo med letom še nadgradili, predvsem na proizvodnem področju. Podatkovno skladišče neposredno združuje podatke iz transakcijskega informacijskega sistema in drugih aplikacij in zagotavlja enoten pogled na podatke ne glede na njihov izvor. Tako nam omogoča na hiter, enostaven in pregleden način analizirati podatke s pomočjo Excela. Zavedati se moramo tudi, da samo kakovostni podatki lahko dajo kakovostno informacijo. Zato moramo skrbno in natančno načrtovati vse spremembe poslovnih pravil, natančno implementirati vse spremembe na operativni ravni in poskrbeti, da vsi zaposleni podatke pravilno vnesejo. Napake na operativni ravni se najbolj odražajo ravno na analitični ravni.

Podatkovno skladišče je osnova za izgradnjo učinkovitega poročilnega sistema (BI), ki nam bo omogočal dostop do kakovostnih informacij in dnevno spremljanje vseh vidikov poslovanja. Prvi zametki so bili narejeni konec preteklega leta. Aktivnosti nadaljujemo tudi letos, trenutno predvsem na finančno-računovodskem in marketinškem področju; za obe področji skupaj s predstavniki omenjenih služb opredeljujemo ključne elemente poročanja.

Izbrano okolje za poročanje je platforma Microsoft Office Share Point. Na tej platformi je zasnovan tudi Talumov intranetni portal.

Zavedati se moramo, da je kakovostna informacija temelj za pravilnost odločanja.▣

Prisluhnimo predlogom sodelavcev

Že v eni izmed prejšnjih številok smo omenili, da je bil Ivan Hertiš z desetimi predlogi leta 2011 na drugem mestu po številu prijavljenih inovacijskih predlogov. Prav zaradi tega smo njega in vodjo proizvodnje, kjer je Ivan Hertiš zaposlen, prosili za mnenje.

MAG. KARMEN JOŠT
FOTO: SRDAN MOHORIC

Ivan Hertiš, vodja skupine za vzdrževanje v družbi Talum Ulitki:

»Delo, ki ga opravljam v Ulitkih, je zelo raznoliko, zato se mi zdi pomembno, da predloge tudi zapišem. Pri tem me motivira predvsem misel, da lahko z vsako koristno spremembo na stroju ali napravi zmanjšamo zastoj v proizvodnji in tako omogočimo nemoteno proizvodnjo. Enako mislim tudi za sodelavce v skupini za vzdrževanje strojev in naprav, ker vsak realiziran inovacijski predlog pomeni lažje, hitrejše in večkrat tudi bolj varno delo. Tudi v skupini za vzdrževanje z veseljem prisluhnem predlogom sodelavcev, ker imajo veliko delovnih izkušenj in lahko veliko pripomorejo k boljšemu vzdrževanju.

V enoti je kar nekaj delavcev, ki zapisujejo spremembe ali jih predlagajo ustno. Zavedajo se, da je le dobro in vestno delo temelj razvoja in napredka. So pa tudi delavci, ki preprosto nimajo motiva, da bi kaj predlagali, čeprav mislim, da to niso slabi delavci, saj svoje delo opravljajo vestno, vendar se zelo težko odločijo, da podajo kakšen koristen predlog. Pri podajanju in kasnejši realizaciji predlogov imamo v enoti podporo nadrejenih, saj je to stvar, ki se tiče vseh zaposlenih in zagotavlja napredek in razvoj enote in tudi Taluma kot celote.

Skupaj z nadrejenim se o vsakem predlogu pogovorimo in skušamo še kaj dodati ali spremeniti. Moji predlogi se nanašajo predvsem na elektro in strojno področje pa tudi na drugo, saj pri delu ali obhodu enote opaziš marsikaj in dobiš različne ideje.

Menim, da predlogi ali ideje, ki jih zapišemo, ne morejo veliko izboljšati strojev in naprav v proizvodnji, lahko pa pripomorejo do kar lepих prihrankov v ekonomskem smislu. Pa ne samo v delovni enoti, ampak tudi v Talumu kot celoti, kajti v teh kriznih časih je dobrodošel vsak realiziran predlog.«

Miran Krajnc, vodja proizvodnje v družbi Talum Ulitki:

»Ivan Hertiš je v družbi Talum Ulitki zaposlen kot vodja vzdrževanja naprav. Pri opravljanju servisnih in interventnih dejavnosti naprav se pogosto srečuje z zastoji na napravah, ki so najpogosteje vzrok za zaustavitev proizvodnega procesa. Ravno zastoji so bili povod za njegovo inovativno razmišljanje o tem, kako izboljšati proces pri vzdrževanju naprav. Vsi njegovi predlogi se realizirajo z najmanjšimi možnimi stroški, vendar ogromno pripomorejo k izboljšanju stanja naprav ter k lažjemu in varnejšemu delu zaposlenih v proizvodnem procesu.«

Upam si!

Prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo

Ivan Hertiš

Miran Krajnc

Število prejetih predlogov v prvih treh mesecih leta 2012

Podjetje	Prejeti
Aluminij	18
Inštitut	9
Rondelice	7
Servis in inženiring	7
Livarna	4
Ulitki	0
Izparilniki	0

Kratek pogovor z Dejanom Levaničem

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIC

V Talumu si že bil zaposlen. Kdaj si prišel in kakšne so bile takrat tvoje naloge?

V Talumu sem se zaposlil leta 2007 kot pripravnik v kadrovski službi. Poprijel sem za vsako delo v pisarni te službe, saj izkušenj na tem področju nisem imel, sem pa hitro spoznaval delo v tovarni. Zato sem tudi dokaj hitro začel

Dejan Levanič

delati na področju stikov z javnostmi, vodenja in organiziranja dogodkov, promocije Taluma in vsakdanjega komuniciranja z mediji. Takrat sem organiziral tudi slovesno prireditev ob zaprtju elektrolize B, bil del velikega zgodovinskega dogodka v Talumu, na kar sem tudi zelo ponosen.

Po uspešni kandidaturi na predzadnjih volitvah si s stranko SD postal poslanec v slovenskem parlamentu. Za kaj si se kot politik zavzemal?

Politika je tudi svojevrstna izkušnja, to, da sem bil izvoljen za

poslanca, je bil zame osebno velik uspeh. Zato sem tudi skušal na vse načine upravičiti zaupanje ljudi in prek poslanske pisarne pomagati vsakomur. Marsikje sem bil uspešen, marsikje tudi ne. V ospredje sem vedno postavljala interese ljudi, zato mi je tudi v veliki meri uspelo uresničiti svoj predvolilni program. Tega med politiki manjka, predvsem manjka konkretnih dejanj in uresničevanja obljub. Sam sem bil najbolj dejaven na področju lokalne samouprave, saj sem hotel v naše okolje pripeljati čim več projektov, na področju sociale, kjer sem dosegel zvišanje cenzusa za pridobitev štipendije in s tem 10.000 novih štipendij, nasprotoval pa odvzemu štipendij za dijake, vendar sem bil preglasovan. Tudi na mednarodnem področju mi je bila zaupana naloga, in sicer vodenje skupine za odnose z ZDA in Brazilijo. Skupaj z veleposlanki sem iskal poti do naših gospodarstvenikov in odpiral možnosti za nove projekte.

Po slabih štirih letih si se vrnil v Talum. Tokrat se ukvarjaš z odnosi z javnostmi.

Res je, imel sem izbiro, ali koristiti poslansko nadomestilo celo leto ali se v roku treh mesecev od prenehanja mandata vrniti v Talum, kjer sem imel zamrznjeno delovno mesto. Izbral sem slednje, ker me delo v Talumu veseli, ker nisem želel do konca »vleči« poslanskega nadomestila – navsezadnje to ne bi bilo pošteno do vseh drugih ljudi, ki takšnega privilegija nimajo. V treh letih sem si nabral veliko izkušenj ravno na področju delovanja z mediji in komuniciranja s tistimi, ki odlo-

čajo. Zato bom dal vse od sebe, da Talumu na tem področju čim bolj pomagam.

Kako po štirih letih gledaš na Talum?

Talum je zame podjetje z odličnimi ljudmi, ki vedo, kaj delajo. Znanje v Talumu je izjemno, miselnost pa precej drugačna kot miselnost nekaterih v javnem sektorju. Pa ne vseh, da ne bom komu naredil krivice. Moja naloga je, da širša javnost ve, kaj Talum je, kaj dela, kakšne projekte razvija, kakšni so njegovi problemi, in delati tako, da se v zvezi s Talumom pojavlja čim več pozitivnih zgodb.

Kakšno je tvoje mnenje o najnovejših vladnih ukrepih? In odnos nove garniture do Taluma?

Nekatere vladne ukrepe podpiram, upam samo, da na koncu bremena celotne krize ne bodo prenesli na ljudi, ki zanjo niso krivi. Zdi se, da ta trenutek večina ukrepov zadeva predvsem družine in da se bodo njihovi prihodki drastično znižali. Pogrešam ukrepe za pomoč gospodarstvu in strukturne ukrepe, pri katerih ne bo ključno samo varčevanje, ampak tudi razvoj. Kar se tiče odnosa do Taluma, pa je dejstvo, da ta trenutek potrebujemo sogovornika na vladni strani, ker imamo resen problem. Električna je sicer problem že dolgo časa, postaja pa še toliko večji, ker se je situacija na trgu popolnoma spremenila. Talum pod takimi pogoji ne bo več konkurenčen, zato je rešitev nujna. Mi smo rešitve pripravili, vemo, kaj je treba narediti. To pa lahko naredi samo država kot lastnica. Iščemo torej sogovornika, želeli smo, da pride vlada tudi v Talum, naredili pa bomo vse, da nekdo čim prej sprejme odločitev o tem, kako naprej. Pri vsem tem ne smemo pozabiti, da država prav tako potrebuje Talum, kot mi potrebujemo njih, saj smo pomemben zaposlovalec v regiji, pomemben izvoznik v državi, zato je dogovor nujen. Verjamem, da je ta dogovor tudi mogoč. ■

Vsi smo odgovorni za okolje

Evropska in slovenska zakonodaja urejata odgovornost pravnih oseb, ki se nanaša na izvedbo **preprečevalnih ukrepov** v primeru neposredne nevarnosti za povzročitev okoljske škode oziroma izvedbo **sanacijskih ukrepov** v primeru že povzročene škode.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

Države članice EU morajo sprejeti ukrepe (smernica 2004/35/ES), s katerimi bodo spodbujale ustrezne gospodarske in finančne subjekte k razvoju instrumentov finančnega jamstva in trgov z njimi, vključno s finančnimi mehanizmi, v primeru plačilne nesposobnosti oseb, ki so odgovorne za preprečevanje in sanacijo okoljske škode. Zakaj je bila ta direktiva sprejeta? Ker se kljub nesporni vse večji ozaveščenosti in prizadevanjem v industriji okoljska škoda še vedno pojavlja in tako bo tudi v prihodnje (npr. razliti rdečega blata na Madžarskem). To je žal neprijetno, a tudi neizogibno dejstvo. Nekatere države članice so že v svoje pravne rede vgradile nekatere instrumente finančnega jamstva, kot so npr. skladi, obvezno zavarovanje, vendar z daljšim rokom uveljavitve, saj še ni enotnih in učinkovitih ter finančno in ekonomsko ustreznih mehanizmov, ki bi podjetjem omogočala njihovo racionalno uporabo. Slovenija še ni sprejela nobenega ukrepa, poteka pa priprava strokovnih podlag za opredelitev možnih instrumentov, ki bodo dani v obravnavo GZS, podjetjem, zavarovalnicam, pravnikom in drugim inštitucijam. To je bilo obljubljeno že leta 2010, do danes pa je bilo narejenega bolj malo ali skoraj nič. Kot vidimo, bo nujno šlo za sodelovanje več gospodarskih subjektov in posameznikov, kar pa zahteva čas.

Ureditev odgovornosti za okoljsko škodo je v primerjalnih pravnih redih specifična. Specifična zato, ker okolje kot takšno ne more nastopati kot subjekt, ki bi varoval svoje pravice, niti takrat, ko prekomerno obremenjevanje okolja in s tem škoda šele grozi, in tudi ne takrat, ko je že nastala.

Okoljsko škodo torej »pokrivajo« trije sklopi pravne varstva:

- **varstvo v zasebnem interesu** (npr. tožbe posameznikov, civilne iniciative),
- **varstvo v javnem interesu** (zahtevki in postopki inšpekcij, tožilcev, pravobranilcev, uradov evropske komisije; posledice niso samo **globa**, ampak tudi civilnopravne sankcije) in
- **ustavno varstvo** (varstvo, ki sledi rednemu sodnemu varstvu v Strasbourgu).

V slovenskem prostoru sta poleg sprememb Zakona o varstvu okolja za področje okoljske odgovornosti določeno novost doživela tudi kazensko-pravna zakonodaja in Kazenski zakonik, ki danes urejata tako **ex ante** kot tudi **ex post** kazensko odgovornost tistega, ki škode v okolju ni preprečil (preventiva) oziroma ki jo je povzročil (kurativa). Preventivno naj bi delovala izdana t. i. IPPC-dovoljenja, celovite presoje na okolje in presoje vplivov na okolje, vendar dovoljenja sama po sebi ne zmanjšajo odgovornosti. »Krivda« kor pravni termin bo velikokrat nepomembna zaradi **objektivne** odgovornosti, to pa vedno pomeni delovanje **ex ante** oziroma v smislu preventive (principle of prevention) in previdnosti (principle of precautionary).

Ministrstvo za kmetijstvo in prostor pripravlja osnove za dodatno uskladitev evropske smernice za našo zakonodajo, predvsem za področje razvoja finančnih instrumentov pri zavarovanjih okoljske škode. Trenutno so določena določila že prenesena v obliki spremembe Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS 70/08), izdane Uredbe o vrstah ukrepov za sanacijo okoljske škode (Ur. l. RS 55/09) in izdanega Pravilnika o podrobnostih merilih za ugotavljanje okoljske škode (Ur. l. RS 46/09). Že prihodnje leto bo morala država poročati o ureditvi tega področja Evropski komisiji. Obeta se nam torej precej sodelovanja in komuniciranja z zavarovalnicami, MOP, GZS, pravniki, finančniki in med podjetji samimi, tako da ne bodo nastale prekomerne finančne obremenitve že tako obremenjenega gospodarstva, časa za tako kompleksno tematiko pa ni na pretek. ■

MNENJA

Bodimo drugačni, drzni, iznajdljivi, vedoželjni, pozitivni, samozavestni, sodelujoči

Z gornjimi besedami bi lahko povzeli to, kar naši mladi sodelavci in sodelavke cenijo pri delu in v odnosu s sodelavci, kar jih motivira, žene naprej, kar jim, skratka, predstavlja kompas – vrednote pri delu. Slogan »Skupaj zmoremo skoraj vse« so že globoko ponotranjili, ga dejavno živijo.

LILIJANA DITRIH

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Roman Gajser, Talum Livarna, d. o. o.: »Pomembne vrednote za uspešno delo in sodelovanje so zanesljivost, odgovornost, prilagodljivost, pozitivnost, poštenost in samozavest. Vse te vrednote se kažejo v medsebojnih odnosih in v načinu komunikacije. Mogoče nam v teh časih primanjkuje malo pozitivnosti in samozavesti. Zagotovo pa vse te vrednote dvigujejo zadovoljstvo v našem delovnem okolju.«

Suzana Horvat, Pravna služba: »Vrednote, kot so strokovnost, znanje, odgovornost in odprtost, so zame pri mojem delu v ospredju. Zelo cenim, da se v Talumu daje velik poudarek izobraževanju – znanju. Pri tem ne mislim zgolj pridobivanja dodatnih strokovnih znanj in usposabljanj, temveč vsesplošno izobraževanje, ki poteka v različnih delavnicah. Pri sodelovanju s sodelavci so zame pomembne predvsem njihova odprtost, pozitivna energija ter sposobnost za hitro prilaganje novostim. Temelj za vse navedeno pa sta medsebojno spoštovanje in razumevanje.«

Viktor Napast, Razvojni center: »Če predpostavimo, da spimo 8 ur na dan, gremo malo pogledat v trgovino ali spit kakšno pijačo s prijatelji, potem nismo s sodelavci nič manj časa kot z najbližjimi doma. Zato se poskušam držati istih vrednot v službi in doma (dokaz je razmetana pisarniška miza doma in v službi ☺). S sodelavci si skušamo ustvarjati veselo, »pozitivno« delovno okolje z različnimi »komentarji«, vici in večkrat tudi s sladkimi živili (imamo veliko sodelavk ☺). Moto pa je: če je pozitivno okolje, so pozitivne tudi vrednote!

Zame so pri delu pomembne vztrajnost in poštenost, da delo opravim po svojih najboljših močeh, komunikativnost in iznajdljivost, da si znam poiskati pomoč, če jo potrebujem, in dobra volja.

Za turbulenten (negotov) čas, v katerem živimo, je po mojem mnenju odločnost ena ključnih vrednot, ki vodi podjetje do uspeha.«

Primož Visenjajk, Upravljanje tveganj: »Zapisati pomembne vrednote je najlažje, če se vprašam, kaj

me motivira, kaj občudujem pri sodelavcih in pri ljudeh sploh. Tako so zame pri delu pomembne vrednote predvsem komunikacija, znanje, timsko delo, odgovornost, zavzetost za delo ter vztrajnost. Pri odnosu do soljudi in sodelavcev pa bi poudaril predvsem iskrenost, prijaznost in družabnost. Težko sodim, katerih vrednot je premalo, prej bi rekel, da je pomembnejša usmerjenost čim večjega števila zaposlenih k enakim, skupnim vrednotam. V tej luči vidim tudi projekt Kaskadiranje vrednot, ki ga ocenjujem zelo pozitivno.«

Tea Jazbec, Talum Inštitut, d. o. o.: »Danes, v času hitrega razvoja tehnologije in znanosti, je še kako pomembno, da znamo pokazati, kaj znamo in zmoremo. Da v boju za preživetje in lastni obstoj damo priložnost drug drugemu, si zupamo, predvsem pa si dovolimo biti drugačni, drugačni v smislu biti drzni ter iznajdljivi. Vsaka skupina, vsako delovno okolje mora delovati kot celota, v kateri vsak prispeva del k uspehu ali neuspehu, kajti celota je tako močna, kolikor močan je njen

najšibkejši člen, za kar so potrebni zaupanje, sodelovanje ter želja po skupnem cilju. Vrednote, ki so pomembne, prisotne ali potrebne v posameznem delovnem okolju, se izoblikujejo sčasoma in so specifične glede na skupino zaposlenih ter vrsto dela. Težko je reči, ali je dovolj in ali je potrebne več volje, želje po uspehu, druženja, spoznavanja, sodelovanja, kajti vsak zase najbolje ve, kaj skupini lahko ponudi in kaj od nje lahko pričakuje. Toda kljub vsakemu uspehu skupine je vedno treba podvomiti, se vprašati, ali bi lahko bili še boljši, kajti vsak dvom privede do novih idej, izkustev, spoznanj, zadovoljstev – vrednot, ki človeka izpopolnijo in osrečijo. Če si upaš podvomiti, si upaš tudi uspeti. Kot pripravnica v Talum Inštitutu sem prišla v dobro, pozitivno okolje, kjer vladajo sodelovanje, vnema, delavnost ter prijateljstvo med zaposlenimi.«

Dejan Ploj, Strateški razvoj: »Ker sem šele na začetku obdobja redne zaposlitve, mi v tem času največ pomenijo odprtost, dostopnost in iskrenost sodelavcev. Moram se zahvaliti prav vsakomur posebej, ne samo ožjim sodelavcem, pač pa tudi drugim, ki brez odpora delijo svoje znanje in izkušnje ter ustvarjajo pozitivno delovno atmosfero. Lahko rečem, da so me te lastnosti talumovcev prijetno presenetile. Prav tako je pomembna pripravljenost na timsko delo, saj se na ta način hitreje najdejo odgovori in učinkovitejša rešitve na zastavljene izzive. Tudi tega v Talumu ne pogrešam, saj so skorajda vsi pripravljeni po svojih močeh priskočiti na pomoč in ponuditi roko ali »prisloniti glavo«.«

Roman Gajser

Suzana Horvat

Viktor Napast

Primož Visenjak

Tea Jazbec

Dejan Ploj

Skupaj zmoremo skoraj vse

GLEJ, IMAM **ZNANJE**, TI PA SI **SKRBEN**.
ZAKAJ NE BI MIDVA **SODELOVALA**?

OK! SE BOM **ZAVZEL** ZA TO!

ODPRTOST
IN SODELOVANJE

VZTRAJNOST
IN ZAVZETOST

ZNANJE
IN ODLIČNOST

SKRBNOST
IN ODGOVORNOST

Vrednote skupine Talum

KADRI

Zaposleni v Skupini Talum

Številke lahko povedo marsikaj. Višina, kilogrami, starost ... – številke, ki opisujejo posameznika. O družbi pa zagotovo marsikaj povedo številke, ki vam jih predstavljamo v nadaljevanju.

DARJA VODUŠEK

Ob koncu marca nas je bilo v družbah skupine Talum v Sloveniji zaposlenih 1.012 sodelavcev. Po številu zaposlenih je največja družba Talum Servis in inženiring, v kateri so bili ob koncu marca zaposleni 204 sodelavci. Ista družba je v številkah prva tudi glede na povprečno starost, saj so sodelavci v povprečju najstarejši v skupini. V povprečju najmlajša

je glede na leta delovanja proizvodnje najmlajša družba Talum Ulitki. Največ žensk je zaposlenih v Talumu, d. d. (50). Glede na stopnjo zahtevane strokovne izobrazbe je največ zaposlenih s IV. stopnjo strokovne izobrazbe ali včasih poklicno šolo. V skupini Talum smo ob koncu marca zaposlovali 163 delavcev s statusom invalida. Zagotovo je tesna

povezava tudi med povprečno starostjo zaposlenih med delavci, ki imajo status invalida, in zdravstvenimi razlogi za odsotnost zaposlenih.

Ob koncu marca smo imeli v skupini Talum zaposlene tri pripravnike. Štipendiramo 12 kadrovskih štipendistov.

Ob tem ne gre pozabiti, da podatki, ki jih prikazujemo, predstav-

ljajo stanje ob koncu marca 2012. Ker smo ljudje živa bitja, se tudi podatkov, povezanih z zaposlenimi, ne da natančno napovedovati in se lahko nenehno spreminjajo, odražajo pa sliko podjetja v določenem obdobju. □

Število zaposlenih ob koncu marca 2012

	Skupina Talum	Talum Aluminij	Talum Livarna	Talum Rondelice	Talum Izparilniki	Talum Ulitki	Talum Servis in inž.	Talum Inštitut	Revital	Vital	Vargas-Al	Storal	Talum
Stanje zaposlenih 31. 3. 2012	1.012	147	134	110	28	75	204	32	104	29	50	12	87

Povprečna starost ob koncu marca 2012

	Skupina Talum	Talum Aluminij	Talum Livarna	Talum Rondelice	Talum Izparilniki	Talum Ulitki	Talum Servis in inž.	Talum Inštitut	Revital	Vital	Vargas-Al	Storal	Talum
Povprečna starost	44,07	44,98	42,58	40,19	45,75	37,49	47,67	45,68	45,64	42,58	44,62	42,25	44,43

Struktura po zahtevani stopnji izobrazbe ob koncu marca 2012

	Struktura po zahtevani stopnji strokovne izobrazbe										Skupaj		
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Skupaj skupina Talum	33	61	109	450	199	57	103	0					1.012

Število zaposlenih žensk ob koncu marca 2012

	Skupina Talum	Talum Aluminij	Talum Livarna	Talum Rondelice	Talum Izparilniki	Talum Ulitki	Talum Servis in inž.	Talum Inštitut	Revital	Vital	Vargas-Al	Storal	Talum
Stanje zaposlenih žensk 31. 3. 2012	161	1	3	4	1	11	9	12	46	21	2	1	50

Delež bolniške odsotnosti v prvih treh mesecih leta 2012

	Skupina Talum	Talum Aluminij	Talum Livarna	Talum Rondelice	Talum Izparilniki	Talum Ulitki	Talum Servis in inž.	Talum Inštitut	Revital	Vital	Vargas-Al	Storal	Talum
Bolniška odsotnost	8,38 %	9,60 %	6,65 %	6,16 %	6,31 %	9,47 %	7,39 %	5,89 %	13,76 %	6,03 %	13,78 %	19,52 %	4,67 %

Delež zaposlenih invalidov ob koncu marca 2012

	Skupina Talum	Talum Aluminij	Talum Livarna	Talum Rondelice	Talum Izparilniki	Talum Ulitki	Talum Servis in inž.	Talum Inštitut	Revital	Vital	Vargas-Al	Storal	Talum
Delež invalidov	16,11 %	6,12 %	9,70 %	11,82 %	50,00 %	0 %	10,78 %	9,38 %	50,00 %	10,34 %	50,00 %	50,00 %	3,45 %

Psiha na delovnem mestu

Varnost in zdravje pri delu – seminar na Ptuju

Društvo strokovnih delavcev za varnost in zdravje pri delu Ptuj je v soorganizaciji z Inšpektoratom republike Slovenije za delo ter Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa 10. aprila v hotelu Primus na Ptuju organiziralo seminar na tematiko varnosti in zdravja pri delu.

Seminar

Zaradi strokovnih vprašanj in problemov, s katerimi se pri delu soočamo strokovni delavci, koordinatorji za varnost in zdravje pri delu, kadrovske delavci in drugi, zaradi novosti, ki jih prinaša novi Zakon o varnosti in zdravju pri delu, pa tudi položaja, v katerem se je znašlo gospodarstvo z recesijo, so bili na seminarju posredovani smernice in praktični napotki za boljše, strokovnejše delo. V pomoč bodo vsem, ki se pri svojem delu srečujemo s tem področjem. Predavatelji so se trudili in predstavili smernice, praktične napotke ter svoje poglede na probleme in izkušnje pri delu.

Predstavniki Inšpektorata RS za delo mag. Boris Ružič je predstavil novosti Zakona o varnosti in zdravju pri delu in ugotovitve Inšpektorata RS za delo na področju varnosti in zdravja pri delu v prejšnjih letih. Ker je bil seminar namenjen tudi koordinatorjem za varnost in zdravje pri delu na gradbiščih, se je tematika dotaknila tudi gradbeništva.

Glavna tema seminarja je bila glede na novosti zakonodaje vezana na psihosomatske bolezni, psihosocialna tveganja in promocijo zdravja na delovnem mestu. Z vsem tem se srečujemo tako v delovnem kot v domačem okolju, obvladovanje teh dejavnikov pa pripomore k dobremu psihofizičnemu stanju vsakega posameznika in tudi celotne družbe. Tematika je zelo dobro predstavila skupina iz Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa pod vodstvom dr. Metode Dodič Fikfak.

Zakonodaja, ne samo tista, ki je bila predstavljena v prvem delu seminarja, nalaga v primeru kršitev delodajalcu, strokovnim delavcem ter koordinatorjem objektivno in tudi kazensko odgovornost. Tematiko je – podkrepljeno s primeri iz prakse – predstavila mag. Vanja Verdel Kokol iz Okrožnega sodišča v Mariboru. Seminar, ki se ga je udeležilo več kot 90 ljudi, tudi iz Taluma, je potrdil aktualnost tematike, hkrati pa daje Društvu strokovnih delavcev za varnost in zdravje pri delu Ptuj dodatno spodbudo za organizacijo seminarja v jesenskem času. Spregovoriti želimo o ergonomiji delovnega mesta, saj nas demografske spremembe in najavljene spremembe v zakonodaji ob napovedanem podaljšanju delovne dobe posameznika zavezujejo k primerni ureditvi delovnih mest.

Društvo

Društvo strokovnih delavcev za varnost in zdravje pri delu Ptuj (DSDVZ Ptuj) je organizirano po osnovni strokovni dejavnosti, tj. »varnosti in zdravja pri delu«. Ustanovljeno je bilo leta 2003. Ima jasno opredeljeno poslanstvo, usmerjeno k dvigu ravni varnostne kulture, strokovnosti in spremljanju varnih in zdravih delovnih razmer. Društvo šteje več kot 40 aktivnih članov različnih strok ter se pri svojem delu povezuje z državnimi ustanovami, gospodarstvom in šolstvom, prek Zveze društev varnostnih inženirjev Slovenije in Zbornice za varnost in zdravje pri delu pa sodeluje tudi pri kreiranju in dvigovanju ravni varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji. □

IZTOK TRAFELA
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Janez Šterbal in Iztok Trafela (stojita)

Mag. Boris Ružič med predavanjem

Doživel sem različne faze spremembe »fabrike«

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Milan Firbas

Diplomiral je na drugi stopnji Visoke šole za organizacijo dela leta 1991, po duši pa je ostal gradbenec. V Talumu je zaposlen od leta 1982.

Si gradbenik, projektant, nadzornik, član Inženirske zbornice Slovenije. Opiši nam sebe, preden si prišel v Talum.

Strokovni izpit iz gradbeništva sem opravil daljnega leta 1984. Od takrat pa do danes sem se šolal in izpopolnjeval na kar nekaj področjih. Diplomiral sem leta 1991 na drugi stopnji Visoke šole za organizacijo dela, izpopolnil znanje nemščine in zadnje čase tudi angleščine.

Visoko zavedanje vodstva tovarne, da sta varnost in zdravje pri delu zelo pomembna in dobra naložba, me je vodilo, da sem opravil tudi strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu in izpit za koordinatorja za varnost in zdravje pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih.

Moja poklicna pot se je začela v Talumu že leta 1974, ko sem začel opravljati obvezno počitniško prakso kot dijak prvega letnika srednje tehnične gradbene šole v Mariboru.

Pozneje sem bil bolj ali manj vsako leto praktikant in štipendist do redne zaposlitve leta 1982.

Biti gradbenik se vedno zdi biti nekdo, ki je pomemben. Gradi nekaj novega, velikega. Njegovo delo je vedno opaženo. Kaj misliš ti?

Gradbeništvo je res lahko nekaj posebnega, posebej takrat, ko se gradijo večji in zahtevnejši objekti. Gradbeniki so tisti, ki prvi začnejo graditi, pritegnejo in zaposlijo pa še vse druge stroke. Trenutno v Sloveniji gradbeništvo in investicije stagnirajo, ampak upam, da se bo to kmalu spremenilo na bolje.

Kdaj si torej prišel v Talum in kakšne so bile tvoje prve zadolžitve?

Kot rečeno, sem v Talumu redno zaposlen od leta 1982, s prekinitvijo za odsluženje vojaškega roka. Sem pa že tretja generacija iz moje družine. Dedek je delal v takratni plinarni, oče v Vzdrževanju in mama v Glinici. Omeniti pa moram tudi sina, ki je bil na praksi v podjetju Lego-A. Leta 2010 je diplomiral iz gradbeništva.

Moje prve zadolžitve so bile priprava dokumentacije za izvajanje splošnih gradbenih del v takratnem Gradbenem vzdrževanju. Gradbeno vzdrževanje je bilo kar številčno, za pomoč pa smo imeli še veliko število zunanjih izvajalcev. Nekateri so imeli v tovarni tudi stalen sedež.

V Talumu si že dolgo. Je bila to tvoja prva služba?

Dolgo sem že v Talumu, to je res, mogoče predolgo. Nekatere teorije pravijo, da bi moral človek v svoji karieri zamenjati več služb. Zakaj večina nismo? Mogoče nam je bilo prelepo.

Najbrž si tudi ti delal različna dela v sklopu gradbeništva. Kaj vse?

V glavnem se moje delo že od vsega začetka vrti okrog priprave dokumentacije in nadzora nad izvedbo del.

Potem si postal specialist za obzidave peči z ognjevzdržnimi materiali. Sodeloval si z veliko ljudmi. Opiši nam to zgodbo.

Šamoterstvo oziroma ognjevzdržne obzidave so moje dotedanje delo obrnile v čisto novo smer. Sprva se nisem čutil poklicanega za to specialnost, pozneje pa mi je »zlezlo pod kožo«, tako da sem se tematiki popolnoma posvetil. Z obzidavami se srečamo povsod v naši proizvodnji, v Livarnah, v elektrolizni hali, pri anodah, v Ulitkih, Silkemu in še kje, skratka povsod tam, kjer so razmere takšne, da jih samo kovinski ali betonski plašč ne prenese.

Obzidave so nekaj posebnega, saj ne spadajo niti v gradbeništvo niti v metalurgijo, v njih pa so zdru-

ženi elementi obojega. Postopoma sem se učil od starejših sodelavcev in od dobaviteljev opreme in materialov. V tujini poznajo posebno vejo študija obzidav. V nekdanji Jugoslaviji so bile fakultete v Arandelovcu in Zenici.

Tehnologija naših peči je v glavnem iz tujine, prav tako materiali za obzidavo. Proizvajalci materialov imajo zastopnike, zadolžene za promocijo in prodajo. Vse od leta 1984 se srečujem s številnimi podjetji in njihovimi zastopniki. Prihajajo iz skoraj vseh evropskih držav in tudi od drugod.

Lahko rečem, da je tematika zahtevna, izredno pestra in nikoli dodelana. Takrat, ko misliš, da se ne more nič več zgoditi, gre vse narobe. Doživeli smo že izpade, eksplozije, rušitve in še kaj. Nepredvidene in nezaželene dogodke z obzidavami doživljamo tudi danes in jih bomo najbrž tudi v prihodnje, tako mi kot tudi drugi po svetu.

Pri katerih večjih projektih si sodeloval?

Sodeloval sem pri vseh projektih od leta 1986 naprej: pri MPPA11 in MPPA12 in pri vseh projektih izgradnje termičnih agregatov v Talumu in Silkemu. Pri projektih

»Vlaganja v modernizacijo in okoljski standard so tista, ki nam omogočajo, da tovarna sploh še deluje.«

sem bil zadolžen za vse faze, od izbire tehnologije in priprave pogodb do nadzora nad izgradnjo in predajo v uporabo. Zadnji takšen večji projekt je bila izgradnja peči T4 Hertwich v Livarni zlitin.

Lahko primerjaš tovarno prej in sedaj? Kako si doživljal spremembe?

Doživel sem različne faze spremembe tovarne. V glavnem so bile vedno na bolje in pozitivne. Vlaganja v modernizacijo in okoljski standard so tista, ki nam omogočajo, da tovarna sploh še deluje. To nam pravijo vsi, ki pridejo k nam, tudi tujci, in to je naš kapital, ki ga moramo tržiti naprej. Danes se soočamo s krizo, ki je našo branžo posebej prizadela in ji ni videti konca. Zdaj moramo pokazati žilavost in pripravljenost na nove izzive.

Kaj je tebi prinesla reorganizacija?

Osebnost mi je prinesla velik izziv, kot sem že omenil. Vodstvo je bilo mnenja, da je treba bolje izkoristiti moj potencial in potencial še nekaterih kolegov. Tako smo združeni v novonastalem inženiringu v podjetju Talum Servis in inženiring, d. o. o. Naše naloge so podpora servisu in obravnava novih projektov.

Mimogrede, imaš kakšen hobi?

Nekaj let sem vztrajno kolesaril, tudi na raznih maratonih. Zadnje čase pa mi odgovarja hoja po okoliških hribih, v glavnem haloških.

Veliko si na morju. Kaj počneš tam?

Imamo vikend na Pagu. Veliko je dela s hišo in vzdrževanjem, ki pa mi je v glavnem v veselje. Posebej sem vesel, da mi sodelavci in prijatelji radi pomagajo in delajo družbo. Vsako jesen organiziramo kolesarjenje po Pagu, lahko bi rekli mini Zdravo Talum. No, vsaj kolesarski del je zdrav. Drugače pa se ve, morje je zakon, sonce, voda ...

V zadnjem času sodeluješ s Strateškim razvojem. Kaj konkretno počnete?

Delo Strateškega razvoja, predvsem vloga in poslanstvo, sta mi precej blizu. Sam sem že leta 2009 napisal predlog, v katerem predlagam »nov« način razmišljanja in inovativnost na vseh področjih delovanja Taluma. Predlog je skoraj identičen temu, ki ga sedaj propagiramo in uvajamo.

Trenutno intenzivno delamo pri dveh razvojnih pobudah, to sta profilarna in biodizel. Obe pobudi sta Strateški razvoj in Uprava prepoznala kot perspektivni in sta prešli v fazo projekta. Za biodizel je že imenovana projektna

skupina, ki pripravlja poslovni načrt. Upam, da bom ob naslednji priložnosti lahko podrobneje opisal oba projekta in najavil novo izgradnjo in razvoj.

Že nekaj časa govorimo o »novih« vrednotah v Talumu. Najbrž si jih že prebral. Kaj misliš o njih? Bi katero dodal ali zamenjal?

Novo razmišljanje, nov pristop v Talumu je ogromen izziv in projekt. Takšen pristop imajo samo najmodernejša in najnaprednejša podjetja v svetu. V tem trenutku se najbrž tega sploh ne zavedamo. Zahteva velik miselni preobrat in zajema vse zaposlene. Popolnoma podpiram Upravo v teh namerah.

Imam nekaj predlogov, kako mobilizirati potencial v Talumu, predvsem seveda glede plač. Prvi predlog bi bil transparentnost plač in ureditev plačnih razmerij, recimo 1 : 5. Drugič, postavitev ciljev, recimo rast plač 10 odstotkov letno. Tretjič, lahko bi si zadali cilj, da je povprečna plača za 50 odstotkov višja od plač v okolici. Četrto, stimulaturna plača takoj, če so doseženi zastavljeni cilji, itd.

Stanje v Talumu se zdi obetajoče (če odmislimo probleme z električno energijo). Na eni strani vlada velika zagnanost za nekaj novega, drugačnega, čuti se pozitivnost, na drugi strani pa je zaznati tudi nezadovoljstvo. Kaj misliš o tem?

V Talumu imamo potencial, da situacijo obrnemo na bolje. Slogan »Upam si« je zelo na mestu. Precej nas zavira še zakoreninjena hierarhična miselnost in s tem toga organiziranost oziroma dolge in nedefinirane poti komuniciranja in odločanja.

Si ti zadovoljen? Bi kaj spremenil?

Seveda s plačo, ki je nekaj nad republiškim povprečjem, nisem zadovoljen. Kljub temu poskušam obrniti trend razmišljanja in

dela na pozitivno stran, pri sebi in pri sodelavcih. Verjamem, da nam spremembe in nova pot, na katero smo se podali, lahko omogočijo tudi boljše plače oziroma doseganje ciljev, ki sem jih opisal. Nikakor pa si ne smemo dovoliti razmišljanja v slogu: »Počakajmo, kriza je, smo sredi investicij, potem bo bolje.« Tega smo se dovolj naposlušali v zadnjih 30 letih.

Pogosto postavljam podobna vprašanja. Kakšne se ti zdijo Talumove vrednote? Jih živiš? Jih živimo?

Praktično sta moje delo in razmišljanje namenjena skoraj izključno temu, kako obrniti trend in aktivirati potencial iz dokaj pasivne družbe v inovativno. Ukvarjam in srečujem se s čisto teoretično plattjo tematike in istočasno z uvajanjem spoznanj v praksi, pri obdelovanju razvojnih pobud in projektov. Z veseljem opažam, da so debate postale kritične, ampak s pozitivnim prizvokom. Pomeni, da obstajata želja in potreba po »živeti in doseči vrednote«.

Kako vidiš prihodnost, svojo in Talumovo?

Prepričan sem, da bo inovativnost v Talumu postala način dela in življenja. Pobude in predlogi bodo prihajali od znotraj in zunaj Taluma in najboljši bodo tudi realizirani. Sebe vidim predvsem kot delujočega pri projektih, teh, ki sem jih omenil, in tistih, ki prihajajo.

Talumova prihodnost je v naših rokah, v rokah vseh zaposlenih. Odločeni moramo biti ujeti popularni »francosko-nemški vlak«, vlak tehnološkega napredka in razvite družbe. Ugotoviti moramo, kaj in kakšna bo »duša naše biti«, ko ne bo več elektroliznega aluminija.

Prvi koraki so storjeni, cilji in usmeritve se že nakazujejo, razmišljanje se spreminja.

Slogan pa bi malo spremenil, in sicer na: »Skupaj zmoremo vse!«

»Kljub temu poskušam obrniti trend razmišljanja in dela na pozitivno stran, pri sebi in pri sodelavcih.«

Varnostnik

SREČKO BEK

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Sem rojen Kidričan. Moja želja v mladosti je bila postati avtomehaničnik. Po končani osnovni šoli sem se vpisal na avtomehanično šolo v Mariboru. Obvezno prakso sem opravljal v podjetju Sigma na Ptuj. Šolanje za avtomehaničnika sem končal daljnega leta 1975. Še istega leta sem odšel na obvezno službo vojaškega roka v Karlovec in Knin. Po odsluženem vojaškem roku sem se zaposlil v tovarni TAM v Mariboru, leta 1977 pa kot mazalec strojev v tovarni TGA v Kidričevem. V zdajšnjem Talumu sem bil nazadnje zaposlen v obratu za vzdrževanje anod v skupini za popravilo hidravlike in pnevmatike. Leta 2002 sem bil iz zdravstvenih razlogov premeščen v podjetje Vargas-Al na mesto varnostnika II, kjer sem si najprej moral pridobiti poklicno izobrazbo za varnostnika, nato pa še licence za opravljanje posameznih del: varovanje objektov, varovanje ljudi, varovanje javnih zbiranj in intervencijsko službo. Delo varnostnika se začne že ob prihodu na delo, ko se opravi razporeditev varnostnikov na posamezna področja dela. Imamo tudi kratek sestanek o tekočih stvareh. Varnostnik mora biti pri svojem delu vesten, pošten in natančen. Delo varnostnika na vratarnici 1 je zelo dinamično, saj mora poleg dela na računalniku za preverjanje istovetnosti oseb in vozil nato vozilo tudi pregledati in ugotoviti skladnost vozila, osebe, prtljage in materialov. Če se vse ujema, lahko oseba in vozilo vstopita na varovano območje ali z njega izstopita. Na tak način poteka postopek pri vstopu na varovano območje ali izstopu z njega. Zgodilo se je že, da smo varnostniki odkrili velike kraje. Z delom varnostnika sem zadovoljen in upam, da ga bom lahko tudi v prihodnje vestno opravljal, če mi bo le zdravje to dopuščalo. ■

Srečko Bek

Fotografije meseca

Nad tovarno. Foto: Andrej Brumen.

Ptujsko-škotsko govedo na Mestnem vrhu. Foto: Zdravko Štumperger.

Zadnja večerja. Foto: Andrej Brumen.

Kakšne barve ste, ko vam slečjejo kožo?

Ne bom storil tistega, kar mi pravi pravnik; temveč kar mi govorijo človečnost, razum in pravica, da moram storiti. (Resolucija za pomirjenje z Ameriko, Edmund Burke, 1729–1797).

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

V zadnjih mesecih je naše delovno okolje prežeto s parolami o vrednotah, skupnih ciljih in poslanstvu, ki nas bodo odrešili kristusovih muk odvisnosti od »državne mame«, ki se mačehovsko igra igrice »ljubim te«, »ne ljubim te« s pomladansko marjetico. Tako nikoli z gotovostjo ne vemo, ali se bo v elektroliznih pečeh jutri še pekel naš vsakdanji kruh ali pa bomo primorani zapustiti ograjo

in vandrati s trebuhom za kruhom. Negotovost trga sama po sebi nima negativnega prizvoka, saj človeka in podjetje pahne v nenehno iskanje novih, boljših možnosti. Negotovost je inkubator za rojevanje novih idej, ki so ploščad, s katere vsak dan vzleti našeto tehnoloških rešitev. Ampak kako odreagirati takrat, ko veš, da vse niti niso v tvojih rokah in da tvoj vsakdanji kruh ni odvisen od kvasa, temveč od vremena? Nekateri se v takih prime-

rih spretno zatečejo k manipulacijam, spletkam in intrigam. Te vrste cirkus lahko vsak dan opazujemo v politični areni, kjer si podajajo trde orehe in uprizarjajo svoje majhne križarske vojne in gladiatorske igre, medtem ko tri četrtine ljudi na majhne koščke reže svoj vsakdanji kruh, da bi ostalo še kaj za negotov jutri. To ni bolezen tega časa, to je bolezen duha. To se zgodi, ko steklo lisičo spustiš v kokošnjak. Ni kriva, takšen je njen gon. A človek naj bi po vseh bioloških prepričanjih imel nekaj več, in to več ni vera v boga in onostranstvo, to več je njegova osebna etika. Etika pa ni nič drugega kot estetika od znotraj. Žal danes veliko ljudi živi po načelu: »Najprej žrtve, nato etika.« No, in pri osebni etiki se začne pisati naša zgodba o uspehu, ki iz individualne preraste v kolektivno, skupno. Osebna etika je tako temelj, na katerem lahko zgradiš odprtost, sodelovanje, ustvarjalnost, podjetnost, znanje, odličnost, skrbnost, odgovornost, vztrajnost, zavzetost in osebno zadovoljstvo. Sinergija tega je uspeh družbe in tako posledično tudi uspeh vsakega izmed nas. Najlaže pa je seveda gledati v sosedovo skledo in točiti krokodilje solze, ker je njegova bolj polna kot naša, ob tem pa občutiti vso paleto čustev. V trenutku, ko te popade strastna »faušija«, bi bilo najbolje prešteti do tri, globoko vdihniti in se vprašati, v čem je sosed boljši, kaj počnem narobe in kaj bi moral početi, da bi bila moja skleda enako polna. Še bolje pa je gledati v svojo skledo in skrbeti, da bo polna. Ne vem, zakaj nam gre

ta lekcija tako slabo od rok, ko pa bojda izviramo iz narave. Že majhni mravlji je kristalno jasno, da bo preživela samo v popolni sinergiji z mravljiščem. Pri tem ji ni mar, katera mravlja je v mravljišče prinesla večji zalogaj in zakaj je matica tako velika in debela. Že mora biti, če želi skrbeti za zarod in ohranitev vrste. Če pa matica ne skrbi za mravljišče, mravlje izgubijo svojo toleranco. Ta mravljinčja logika je pripomogla k ohranitvi vrste. In čeprav je mravlja neznatna in šibka, bo preživela še stoletja, ker zna v kriznih trenutkih mobilizirati svoje vrste. Morda ne bi bilo slabo, če bi se v prihodnosti navzeli te mravljinčje filozofije, ki je včasih »brihtnejša« od največjih strokovnjakov z odličnimi retoričnimi sposobnostmi in z odličnim znanjem telesne govornice, ki jim omogoča, da drgnejo najvišje stole tik pod oblaki.

Morda se bo moje pisanje komu zazdelo pregrobo, premalo diplomatsko ali preveč neposredno. Vem, spodobilo bi se, da vam bi na pomlad spet posadila cvetoče rožice. A pomlad je tudi čas preporeda misli in idej, kjer ni prostora za vljudnost. Ali kakor je zapisal že Albert Engström: »Z vljudnostjo je kot z drugimi vrednotami: ko jih uporabimo, jih je treba vnovič ovrednotiti.«

Se vidimo jeseni

V Revitalu uspešno izpeljali dan odprtih vrat

Vsekakor je bila odločitev, da se v Revitalu izpelje dan odprtih vrat, na mestu. V dveh dneh je rastlinjake obiskalo lepo število obiskovalcev, ki so imeli kaj videti, slišati in kupiti. Zaposleni so obiskovalcem z navdušenjem in ponosom pokazali proizvodnjo cvetja in vrtnin. Odgovarjali so na različna vprašanja obiskovalcev in praktično prikazali zasaditve balkonskega cvetja. Svoj prispevek je pridala tudi vodilna slovenska poznavalka vrtnarjenja, nekateri jo imenujejo tudi gurujka vrtičkarjev, Miša Pušenjak.

DANICA HRNČIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

vrat. Čeprav spomladi tu in tam zavijem do rastlinjakov po kako sadiko ali rožico, sem se z zanimanjem sprehodila po rastlinjakih in si ogledala tudi proizvodnjo. Prav tako je bilo zanimivo videti in slišati strokovne nasvete o vzgoji in rasti zelenjavnih sadik ter trende na področju zasaditve balkonskih korit. Upam, da bo organiziran še kak tak dan s tematskimi delavnicami oziroma strokovnim svetovanjem.

Marija Vindiš, Informatika: Moram reči, da je moj pogled na Revitalov dan odprtih vrat izredno pozitiven. Takšna organizirana delavnica pritegne človekovo radovednost za razširitev obzora, saj v živo sliši in vidi koristne predloge za vsakdanjo rabo, kako zasaditi z osnovnimi in strukturnimi rastlinami balkonska korita, spozna tehniko sajenja, sliši, katere sadike so primerne za zelenjavni vrt, spozna izbor kakovostnih substratov, gnojenje okrasnih gredic in zelenjavnega vrta ... Proizvodnje ni mogoče videti kar kadar koli. Revital je tokrat na široko odprl vrata in razkril proizvodnjo, ki poteka v sodobno opremljenih rastlinjakih na pomičnih, potopnih mizah, vendar pa brez pridne človekove roke na primer pri zasaditvi in

Delavci Revitala so izkoristili prilžnost in obiskovalce seznanili še s storitvami vzdrževanja, urejanja okolice, kamor sodijo zasaditve, košnja, obrezovanje, izdelava novih ali sanacija starih zelenic, podiranje dreves, in čistilnega servisa, ki opravlja ročno in strojno čiščenje poslovnih in zasebnih prostorov.

Kako ocenjujejo dogodek obiskovalci, pa v nadaljevanju. Za mnenje smo povprašali zaposlene v skupini Talum, ki so se udeležili dogodka.

Jožica Novak, Talum Rondelice: Prijetno sem bila presenečena nad idejo in izvedbo dneva odprtih

presaditvi majhnih rastlin in sejanju semen za kalitev in podobno ne gre. Mene in druge udeležence je fasciniral velik izbor zdravih rastlin. Revitalovi strokovnjaki z velikim veseljem svetujejo pri izbiri nakupa in pri negi rastlin ter so na svoje kreativno delo zasaditve ponosni. Svojevrsten prispevek je dodala z vedno zanimivimi in poučnimi nasveti specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline Miša Pušenjak. Vzdušje in občutki so izredno dobri in veselim se organizacije podobnih predstavitev.

Irena Širovnik, TALUM Rondelice: V Novicah sem zasledila, da bo Revital organiziral dan odprtih vrat. Odločila sem se, da grem pogledat, kaj je novega. Prvi tre-

odprtih vrat z delavnico, na katero vabijo vse zaposlene v skupini Talum in iz širše okolice. Odločila sem se, da si tudi sama ogledam njihovo cvetje in vrtnine, ki so jih vzgojili, že kar v petek, takoj po službi. Uvodni del sem sicer zamudila, vendar sem bila prijetno presenečena, ko sem prišla k rastlinjakom in zagledala kopico obiskovalcev. Med njimi sem najprej zagledala našega predsednika Uprave, kar mi je bilo še posebno všeč. Nekateri obiskovalci so stali pred rastlinjakom in pazljivo poslušali voditeljico delavnice mag. Mišo Pušenjak, ki je podrobno razlagala vzgojo cvetja s poudarkom na pelargonijah, drugi obiskovalci pa so se sprehajali med odprtimi rastlinjaki in iskali cvetje in rastline,

nutek sem bila prijetno presenečena, vse tako lepo urejeno, toliko novih rastlinjakov. Ob mojem zadnjem obisku je stal le en manjši. Sledila je kratka predstavitev podjetja in seveda najzanimivejši del, ogled proizvodnje (od sejanja do presajanja rastlin). Bilo je toliko raznolikega rastlinja. Tudi gospa Miša Pušenjak nam je pomagala s koristnimi in zanimivimi nasveti. Mislim, da so se s to določitvijo našim sodelavcem iz Revitala vrata odprla na stežaj.

Dragica Leskovar, Računovodstvo: V Novicah sem prebrala, da ima družba Revital v petek, 13., in v soboto, 14. aprila 2012, dan

ki so jih nameravali kupiti. Tudi sama sem si najprej napasla oči s prelepimi barvnimi odtenki različnih rožic, ki jih je bilo zelo veliko, potem pa sem izbrala cvetje, ki ga bom posadila na svoj balkon. Pri izbiri in nakupu mi je pomagala sodelavka iz Revitala, ki sicer dela v vložišču pošte, ta dan pa je pomagala pri prodaji tako kot vsi zaposleni v Revitalu. Rada bi pohvalila namen in organizacijo dneva odprtih vrat, kajti vsi zaposleni so se res izredno potrudili in so nam z veseljem pokazali, kaj vse so letos že vzgojili. Krasnega, raznovrstnega cvetja in zdravih lepih rastlinic imajo v rastlinjakih tako veliko, da se

»Mislim, da so se s to določitvijo našim sodelavcem iz Revitala odprla vrata na stežaj.« Irena Širovnik

»Revitalovi strokovnjaki z velikim veseljem svetujejo pri izbiri nakupa in pri negi rastlin ter so na svoje kreativno delo zasaditve ponosni.« Marija Vindiš

vprašaš, kako jih toliko sploh lahko posadijo. Želim, da bi se tak dan zgodil še večkrat, za nas, ki imamo radi rožice.

Svojo oceno in videnje dogodka so podali tudi direktor Revitala in nekateri zaposleni

Izjava direktorja Dušana Mikla

Spoštovane sodelavke, sodelavci in vsi drugi, zahvaljujem se vam za sodelovanje in udeležbo na dnevih odprtih vrat in delavnici, ki smo jo letos na naši vrtnariji

Posledica tega in zahvala je bilo več kot 650 obiskovalcev v dveh dneh.

Čeprav vreme ni bilo pomladno sončno, temveč pravo aprilsko, je zasijalo sonce v pogledu na veliko število obiskovalcev in nasmejane obraze vseh sodelujočih sodelavk in sodelavcev.

Še enkrat bi se rad zahvalil vsem, ki ste pomagali pri realizaciji tega dogodka, tudi strokovnim sodelavcem iz koncerna, Darku Ferlincu, Dejanu Levaniču in Brigiti Ačimovič, ter zunanji strokovni pomočnici Miši Pušenjak iz

je ob odhodu prejeli lepo darilo, lončnico gerbero. Obisk je bil presenetljiv, saj sva v obeh dnevih zabeležili natanko 687 obiskovalcev.

Temeljito smo se pripravili za ta veliki dogodek. Vsi sodelavci smo se z vso resnostjo in odgovornostjo lotili vsak svoje zadolžitve. Bili smo navdušeni in takšen občutek smo želeli prenesti tudi na obiskovalce, kar nam je v veliki meri tudi uspelo, saj smo med njimi opazili veliko zanimanje. Prikazali smo celoten proces proizvodnega programa, dejav-

ljava vodje vzdrževanje okolja Zdravka Klanečka

Moram priznati, da sem se v vlogi vodje prireditve, ki mi jo je zaupal direktor, znašel prvič, zato bom svoje občutke opisal predvsem z organizacijskega vidika. Naloga vsekakor ni bila lahka, saj organizirati in izvesti tako široko prireditev v tako kratkem času ni »mačji kašelj«.

Priprave so stekle takoj, ko smo dobili zeleno luč za izvedbo prireditve. Skrbno smo začeli pripravljati teren, organizirati rekvizite

organizirati prvič.

Poudariti moram, da je ideja za nekaj podobnega dolgo tla v nas in da je bila za njeno oživitve potrebna samo iskra, ki jo je ukresnila ena od strokovnih sodelavk skupine Talum.

Od ideje do realizacije smo imeli na voljo relativno malo časa, pa vendar smo s skupnimi močmi to idejo hitro realizirali. Držali smo se slogana »Skupaj zmoremo skoraj vse«. Na prvem sestanku smo določili »nosilce« zadolžitve po posameznih segmentih dejavnosti in kaj hitro sem videl, da je to tisto, kar smo si želeli in kar pričakujemo, da bi se zgodilo: pokazati ljudem iz bližnje in širše okolice, kaj znamo, kaj zmoremo in kaj je proizvod vsega tega. Predstavili smo naše glavne dejavnosti: vrtnarstvo, urejanje okolice in čiščenje prostorov.

Kmetijskega zavoda Maribor.

V soboto, po dveh napornih dnevih, je bilo v nas samo eno vprašanje: »Kdaj bodo naslednji dnevi odprtih vrat?« Kaj hitro smo bili enotni, da čim prej, zagotovo pa jeseni.

Izjava Katarine Maltarski

Sprejem obiskovalcev dneva odprtih vrat je bil ključnega pomena, saj so se gostje že ob prihodu morali počutiti prijetno in dobrodošle. Pri vhodu, ob stojnici, sva s sodelavko Matejo prijazno pozdravili vsakega gosta. Moja naloga je bila, da sem usmerjala obiskovalce naprej proti rastlinjakom, kjer so jih sprejeli sodelavci. Vsak posameznik je prejel letak s kratko predstavitevjo našega podjetja, na katerem je bil tudi kuponček, s katerim so gost-

nost kot celoto in strokovnost zaposlenih, česar doslej še nismo izvedli. Ogledati si je bilo mogoče skoraj vse rastlinjake in seveda nakupiti vse izdelke.

Občutki ob tako uspešni akciji so zelo pozitivni, saj je bilo zadovoljstvo obojestransko. Naša pričakovanja so se potrdila in trud se je poplačal. Tako zelo dobro je bilo slišati pohvale in opaziti navdušenje gostov!

Po ogledu, nekateri tudi nakupu in sprehodu po objektih, so se obiskovalci vračali proti izhodu. Pri z rožami naloženi stojnici sva jih pričakali s sodelavko in s predložitvijo kupončka so lahko izbirali med čudovitimi gerberami. Precej presenečeni in z zadovoljstvom na obrazu so se čudili, ali je sploh mogoče, da se v današnjih časih še kje kaj dobi v dar ...

in nabavljati potrebno opremo, ki pa je ni bilo ravno veliko, saj smo izhajali iz bolj skromnega proračuna. Veliko je bilo odvisno od lastne iznajdljivosti in prijateljskih »daj, posodi mi ...« Pri tem nam je bila v veliko pomoč ga. Ačimovič, predvsem s svojimi idejami, izkušnjami, neprecenljivim entuziazmom in neuničljivim optimizmom. Prav tako sta nam s promocijo, pripravo radijskega oglasa, izdelavo transparentov in reklamnih letakov veliko pomagala g. Levanič in g. Ferlinc.

Ljudje, ki so bili vključeni v pripravo in nazadnje tudi v samo izvedbo, so se pokazali v izredno pozitivni luči, saj so svoje delo opravili z zadovoljstvom in čutom odgovornosti. Mirno lahko rečem, da je hotel vsak, brez izjeme, s svojimi idejami prispevati k uspešnosti, a žal vse niso bile iz-

vedljive; velikokrat je manj dejansko več. Začutil sem, da se vsak zaveda svoje naloge in da je ta pomembna, ne glede na to, ali je nekdo pomagal urejati promet, voditi skupine po rastlinjakih na ogled proizvodnje ali pa animirati občinstvo. Zanimivo je bilo opazovati, koliko še imamo skritega potenciala, če ga le znamo potegniti na plano. To nam daje misliti, da smo vsekakor začrtali dobro pot.

Dan odprtih vrat 13. in 14. aprila 2012 je vsekakor treba vzeti kot pomemben mejnik in prepotrben drugačen pristop do kupca, ki ga je dandanes vse težje privabiti in zadovoljiti. Po odzivu in zadovoljnih obrazih tako sodelujočih kot obiskovalcev pa sem prepričan, da je ta prireditev prva v nizu dogodkov in poslovnih odločitev, ki bodo sledile po vzoru prve. Skoraj prepričan sem, da se spet vidimo jeseni.

Zahvala velja prav vsem sodelujočim za požrtvovalno delo in opravičujem se vsem, če sem moral biti kdaj tečen in prestrog v želji čim boljše opraviti zadano nalogo.

Mislím, da smo lahko na opravljenem delu upravičeno ponosni, na dejanske rezultate pa bomo morali še počakati. Seveda pa je to le kamenček v mozaiku uspešnega dela za naprej in želja mnogih je, da bi dan odprtih vrat postal tradicionalna prireditev v korist družbe in naših zvestih kupcev.

Izjava delovodkinje Nade Kozoderc

Končno je prišel ta dan, dan odprtih vrat, ko smo vsi zaposleni na vrtnariji s strahom zrlí v nebo in se spraševali, ali bo sonce ali dež. Ampak sedaj, ko je že za nami, mislim, da sta bila to dneva, ko so naše stranke lahko videle, da smo zaupanja vreden kolektiv. Lepo je bilo videti, da smo enotni in da imamo svoje mesto v podjetju ter da nam vodilni dajo vedeti, da smo prav mi tisti, ki bomo ponesli ime Revitala širše – s proizvodnjo rož in sadik zelenjave.

Želim, da nadaljujemo po poti, ki nam prinaša prepoznavnost podjetja, nam pa zanesljiv dohodek. Da bi dan odprtih vrat postal tradicija, saj le tako kupci vidijo, da je slovenska – Revitalova pridelava

va sadik zelenjave in rož varna za potrošnike.

In še ena želja: da je naslednjič na naši strani tudi vreme, sonček.

Izjava vodje vrtnarstva Irene Grdinič

Dan, ki smo ga vsi nestrpnó pričakovali, je prišel. Prvič v dvajsetletni zgodovini Revitala smo na široko odprli vrata in povabili v naše rastlinjake obiskovalce iz bližnje in daljne okolice. Vse to se je dogajalo 13. in 14. aprila 2012. Zaupano mi je bilo delo koordinatorja med posameznimi delovnimi skupinami. Vodje delovnih skupin smo se nekaj dni pred izvedbo projekta dobili in dogovorili o delovnih nalogah. Delo posameznih skupin je bilo prodaja, presajanje enoletnic, vodenje obiskovalcev po rastlinjakih, setev zelenjave, predavanje gospe Miše in praktični prikaz sajenja korit gospoda Borisa, sprejem strank ob vходу ter servisiranje vseh delovnih skupin. Mislim, da smo delo korektno opravili v zadovoljstvo vseh nas. Pokazalo se je, da s skupnimi močmi zmoremo skoraj vse in nam nič ni pretežko.

Zahvalila bi se vsem, ki so sodelovali pri izvedbi tega projekta, tudi obiskovalcem, saj brez njih projekt ne bi uspel. Se vidimo jeseni!

Izjava vrtnarja Borisa Kosija

Dan odprtih vrat je bil po 20 letih obstoja našega podjetja velika stvar, saj smo bili doslej neprepoznavni. Tudi ljudje iz bližnje okolice niso vedeli, kako veliki smo, koliko različnih vrst rastlin gojimo, koliko trajnic, grmovnic in zelenjave. Po izjavah nekaterih strank, ki so prišle na dan odprtih vrat, je bilo presenečenje veliko, saj tudi naše redne stranke niso vedele veliko o naši proizvodnji. Vsi zaposleni si želimo, da postane dan odprtih vrat tradicionalen, da bi nas spoznalo še več strank in da bi rastlin, vzgojenih pri nas, prodali čim več na domačem dvorišču, saj se kakovost sadik zaradi prevoza, prelaganja in neustrezne namestitve v velikih prodajnih centrih zelo poslabša, s tem pa se poslabša tudi dobro ime podjetja. □

Industrijska fotografija Stojana Kerblerja

DARKO FERLINC

FOTO: SRDAN MOHORIČ

V torek, 10. aprila, so v galeriji Fo.Vi v Strnišču, ki jo vodita Vlado in Jernej Forbici, odprli razstavo fotografij Stojana Kerblerja, ki tematsko pripada izključno tovarni Talum, saj so vse fotografije posnete prav v njej.

Izredno domiselno postavljena razstava s svojo vizualizacijo deluje vsečno. Večina razstavljenih fotografij pa daleč presega zgolj dokumentiranje nekega časa.

Kerbler je v Sloveniji in po svetu zaslovel predvsem s svojimi tremi ciklusi z naslovi Portreti s ptujskih ulic, Haložani in Koline. V zadnjem času se je predstavil z novo serijo fotografij s skupnim naslovom Dvorišča.

Kerblerjeve industrijske fotografije so – zdi se mi, da neupravičeno – ostale brez svojega pravega imena. Prvi je vrednost Kerblerjeve industrijske fotografije prepoznal likovni kritik Brane Kovič, ki je fotografijo z naslovom Ritem iz leta 1967 (vidite jo lahko na velikem plakatu sredi Taluma) uvrstil v pregled slovenske povojne fotografije, ki je bil razstavljen leta 1993 v Mestni galeriji v Ljubljani. Kljub temu pa je istega leta izšla mapa petnajstih Kerblerjevih tovarniških fotografij z naslovom Srečanja. Ime je povezano z istoimensko fotografijo iz leta 1974. V poenostavljeni in v grafiko spremenjeni obliki jo lahko vidimo na obelisku, ki se vrti pred upravno zgradbo in med preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo simbolizira preteklost.

Govornica na odprtju razstave je bila dr. Marjeta Ciglencečki, verjetno najboljša poznavalka Kerblerjeve umetnosti.

V svojem slogu je svoje fotografije opisal tudi avtor, ki se je v sočnem jeziku spominjal nekaterih detajlov iz življenja tovarne in njegove okolice.

Razstava je neverjetno dobra. Menim, da bi jo morali videti vsi talumovci. Brez zgodovine ni prihodnosti. In to nam razstava vsekakor pokaže.

Razstavo je odprl predsednik Uprave Taluma Marko Drobnič. V svojem kratkem nagovoru je poudaril predvsem pomembnost fotografij za Talum in še bolj pomembnost ljudi s fotografij za razvoj Taluma (TGA) v preteklosti. Brez njih ne bi bilo nas. ■

Stojan Kerbler, Vlado Forbici in Marko Drobnič, ki je razstavo odprl

Obiskovalci so si z zanimanje ogledovali fotografije

Strokovno razlago fotografij je podala Marjeta Ciglencečki

Cvetlični dan odprtih vrat

FOTO: SRDAN MOHORIČ, DARKO FERLINC

Nove Novice

ALUMINIJNOVICE

7/2012

16. april 2012
Letnik 33

Najbrž ste že opazili, da smo spremenili obliko Novic, ki jih lahko občasno vzamete pri vratarnici. Sprememba je nastala zato, da bodo bolj podobne časopisu Aluminij, ki je osnovni tiskani medij v Talumu. Z Novicami vas bomo še naprej obveščali o novostih v naši tovarni.

Skupaj zmoremo skoraj vse

*SEVEDA! KDAJ ZAČNEVA?**IMAM ZNANJE,
TI PA SI **PODJETEN**.
LAHKO **SODELUJEVA**?*ODPRTOST
IN SODELOVANJEZNANJE
IN ODLIČNOSTUSTVARJALNOST
IN PODJETNOST

KRIŽANKA

SLOVARČEK: TRILLO – argentinski novinar in strip scenarist (Carlos, 1943-2011), IERO – ameriški rock pevec (Frank, 1981), ZALOŠE – kraj pri Podnartu, ALGOL – programski jezik za računalnike, ROCA – rt na Portugalskem, najzahodnejša točka Evrope, ATKA – otok v Aleutih.

	SESTAVIL: JANKO ŠEGULA 2011	AMERIŠKI ROCK PEVEC (ALICE, 1948)	SLOVENSKA PADALKA (IRENA)	MADŽARSKI PISATELJ (JOKAI, 1825-1904)	KOBILA RJAVE BARVE	ALUMINIJ	ARGEN- TINSKI NOVINAR IN STRIP SCENARIST (CARLOS)	STRANI- ŠČNA ŠKOLJKA ZA MOŠKE	TALUM				
	TABOR, KAMP (OBLIKA PISAVE)					TOMAŽ PENGOV			MODRA MISEL: LATINSKI PREGOVOR				
	LOJZE DOLINAR					MED- NARODNA ZVEZA ZA TOVORNE VAGONE							
						MAZURJ						AMERIŠKA IGRALKA BULLOCK	INOSLAV
				UKRAJNCI (STAR.)									
	PETER ERŽEN			KRAJ PRI PODNARTU									
	SLOVENSKA PESNIČA BUDAU					PREBIVALEC LAJS							
						SLOVENSKI NOGOMETNI TRENER (MATJAŽ)							
	ŽELEZOV OKSID				KRAJ PRI ŠMARJAH								
	ŠPELA KUCLAR	GALERIJA V LJUBLJANI	AMERIŠKI IGRALEC (BRUCE)					AIR FRANCE	SPAKO- VANJE, KREMZENJE				ORANJE (ZAST.)
			LETENJE, FRČANJE										
									AMERIŠKI ROCK PEVEC (FRANK)				
									ČILSKI TENISAČ (MARCELO)				
	ZID					GIZDALIN V FRAKU (SLABŠ.)							
						ZVEZA DRŽAV							
								VAS POD KRIMOM					
								SATELITSKI NAVIG- ACIJSKI SISTEM					
													
	TIP OSEBNEGA AVTOMOBILA ZNAMKE MITSUBISHI												
	BRAZILSKA POP SKUPINA (LAMBADA)												
	JEZIKOVNA SKUPINA SUDANSKIH ČRNOEV, KWA												
	ŽARKO PETAN					VRHUNSKI ŠPORTNIK			JANEZ ČUČEK				RT NA PORTU- GALSKEM, NAJZA-HODNEJŠA TOČKA EVROPE
						SLOVENSKA IGRALKA (TKAČEV)			SINJSKA VITEŠKA IGRA				
								ANGLEŠKA PLOŠČINSKA MERA, ACRE					SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
					</								

A portrait of Galileo Galilei, an elderly man with a long white beard and hair, wearing a dark robe with a white collar. He is holding a telescope in his right hand. A yellow callout box with a pointer to his beard contains the text "Upal sem si!".

Upal sem si!

Upam.si!

Prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo

Galileo Galilei je ugotovil, da se Zemlja vrti okoli sronca. Ko ga je Inkvizicija mučila, je na koncu izjavil: "Eppur si muove!" – "In vendar se vrti!"